Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Октябрийн 1921 оной мартын 21-һээ гарана | № 69 (17492) | 1987 оной мартын 22, воскресени | Сэн 3 мүн.

ШАНГУУДЫЕ ОЛГОДОГ КОМИТЕДЭЙ ПЛЕНУМ

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ДЭРГЭДЭХИ ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ТАЛААР ЛЕНИНСКЭ БОЛОН СССР-эй ГҮРЭНЭЙ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОДОГ КОМИТЕДТЭ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи эрдэм-техникын талаар Ленинскэ болон СССР-эй Гүрэнэй шангуудые олгодог комитедэй пленум мартын 20-до Москвада болобо. Ороной элитэ мэдээжэ эрдэмтэд, арадай ажахын мэргэжэлтэд тэрэнэй хүдэлмэ́ридэ хабаадаһан байгаа.

1987 ондо СССР-эй Гүрэнэй шангуудые олголгодо табигдаһан зохёол бүтээлнүүдые пленум хаража үзөөд, конкурсдо хабаадуулхын тула тэдээн сооноо эгээл эрхимүүдыень шэлэжэ абаба.

Эдэ зохёол бүтээлнүүдэй список «Известия» газетэдэ толилогдохо юм.

ТАБАН ЖЭЛ: ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ

СҮЛӨӨ САГ — ХҮН БҮХЭНЭЙ ХАЯЛИГ

Ажалшадай амарха сагаа бэедээ аша туйлайгаар, ехэ һонирхолтойгоор үнэгэргэхэ гэжэ, манай нютагай соёлой худэлмэриг хөгжүлдэ энээнһээ урда жэлнүүдтэшье ехэ хараалаа хандуулжа, уран һайханай коллективүүдэй гэшүүдэй хүсөөр олон тоото концертнүүдые эмхидхэдэг, мүн элдэб хараллнуудта хабаададаг байгаа. Жэшээлбэл, 1976 оной хабар нютагтамнай «Урагшаа» гэжэ нэрэтэй уран һайханай агитбригада зохиогдожо, нэгэдэхи фестивалиин программыень ёһоор, тэрэ оной зун үнэргэгдэһэн республикымнай уран һайханай агитбригадануудай түгэсхэлэй хараллагада хабаадахаяа, бидэ дипломантын хүндэтэ нэрэ зэргэ хүртөө һэмди.

Тэрэнэй хойно 1979 ондо уран һайханай агитбригадануудай республиканска табадаа түгэсхэлэй хараллагада манай «Урагшаа» гэжэ агитбригадада лауреадай үндэр нэрэ оногдо олгогдоо бэлэй. Удаань 1981 ондо мүнөө ушоо нэгэ хараллагада бидэ хабаадаһан байгаабди.

Харин онсо илгаатай мүнөө сагта энэ таниулгуудые худэлмэрэ улам һайжаруулах, ушоо ехээр үргэдхэхэ ёһотойбди гэжэ шийдэ ойлгонобди. Тиихэдээ шэнэ арга боломжонуудые бэдэржэ, гүйсэдхэхы бэлиг тэмтэйбэрэ бүри дээшэлүүлжэ, зохёохы ажалаа ушоо үндэр шатада гарахаяа бултаа зэрэгтэйбди. Соёлой худэлмэриин шэнэ арга боломжонууд тушаа хэлэхэдээ, нэн түрүүн ороной наадые дурдаха ёһотойбди. Юуб гэхэ, холын элинсэг хулинсагуудаймнай, тиигэ, баабайнараймнай гүйсэдхэдэг байһан ороной хатар болон дуунууд үни хадаа хаһаһаһан гээшэ ааб даа. Тиигээд мүнөө ороной, хуушанай наадануудые (ёохорһоо ороо эндэ дуу булаалдалгые, таабари таалгые, шог жороо үгэнүүдые хэлсэгые гэгээ хэрэгтэй) шэнээр һэргээжэ, соёлой хүсөөгөй сценэ дээрэһээ харуулхада, улад зон үнэ һонирходог. Байгша оной январь сарада бидэ эллжээтэ концертээ табихадаа, ороной хатар болон дуунуудые гүйсэдхэо ёһотойбди. Зал соо һуһаан үндэр наһатанай зүрхэ сэдьхэлээ худэлгэжэ, уяран байхыень мэдэрэнхэ, бидэндэ ехэ үрматай байгаа бэ. Имагтал хүндэтэ эжы, баабайнараа баяруулыень тула хуушанай сагай хатар болон дуунуудые эдэлнэ бэшэ, харин хуушанай удаа нааданнуудта, дуунуудта «хоёрдо амисхаалыень» олгожо, ёһо заншалаяа сооноо һайн һайхануудыень һэргээжэ, залуушуулай коммунис хүмүүжэлгэдэ оролцохэ зорилго табигдана ха юм.

Байгша оной февраль һарада районой түб —Хори посёлогто буряад фольклорой ансамбльнуудай хараллага үнэргэгдөө һэн. Тэнэ, манай ансамбль «Түүдэгэй дэргэдэ» гэжэ нэрэтэй, һайн шанартай концерт хараулаа, хоёрдохи һуурида гараһан юм.

Тодыхэн жэлэй урда тээ худөө нютагай самодеятельнэй мэдээжэ байгаа. Ажалайнгаа түрүүгэ сэнгэхэ дуратай залуу хүбүүдэй һаанаа бодолые эллэхэ юумэн гэхэдэ, архил ёһо гүб даа. Харин мүнөө тэдээнэй хүндэ ажалайнгаа һүүлээр һайнаар амархаяа һаанаа һаа, соёлой байшан тээшэ субадаг зангаа болонхой. Соёлой байшангай үүдэ гаражаа ороһон хүбүүд, басагадые тус байшангай директор Даши Дондокович Дамдинов, уран һайханай бүлгэмые хүтэлбэрилдэг Светлана Ширапова гэгшэд урин зохидоор үгтадаг. Бултаниие һонирхуулмаар тематическа үдэшэнүүд эндэ ходо үнгэргэгдэжэ байдаг. Шэнэ жэлэй эхиннһээ хойшо «Архидалгатай эрид тэмсэгэл», «Үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөн», «Манай сүлөө саг» гэһэн гаршагуудтай амаралтын үдэшэнүүд ехэ зохидоор эмхидхэгдэжэ, һууринай зон барандаа суглардаг болоо. Гадна ажалай түрүүшүүлтэй уулзалганууд, улас түрын, манай ороной һайндэрнүүдые угтамжануд удха түгэлдэрөөр, зугаа наадатайгаар болжо байдаг.

«Ажалаар баяжадаг, архяар үгырдэг» гэжэ арад зон хэлсэдэг. Эдэ үгэнүүдэй хэр зэргэ зүб байһаниинь мүнөө сагта тон тодоор элирээ бшуу.

Худэлмэришэд ажалдаа һайнаар хандадаг болохоһоо гадна, ниитын худэлмэридэ эгээл эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо. Тэрэшэлэн гэр бүлэ доторхи харилсаан һайжараа.

Манай нютагай уран һайханай бүлгэмэй эгээл эдэбхитэй гэшүүдэй нэрэнүүдые дурдангүй гарахын аргагүй. Нэн түрүүн Бадма Шираповые нэрлэхэ хэрэгтэй. Энэ нүхэр бүри багаһаа хойшо дуу дуулаха ехэ дуратай һэн. Бадма уянгата зөөлөхэн хоолойтой. Концерт бүхэндэ тэрэ шагнагшалайнгаа халуун альга ташалгада хүртэжэ, тэдэнэйнгээ захилаар хэдэн дуунуудые заатагүй гүйсэдхэдэг. Б. Ширапов хэдэн жэлэй түршада түрэл ажахыдаа механизатораар эрхим һайнаар худэлжэ ябана. Доржи Аюров арбаад жэлэй саада тээ эгээл түрүүшынхээ соёлой байшангай сценэ дээрэ гаража, олоной үмэнэдэ дуугаа хангюурдаа бэлэй. Мүнөө тэрэ уран һайханай худэлмэриин эгээл хуушанай гэшүүдэй нэгэн болонхой. Уран һайханай коллективэй гэшүүдые саашань нэрлэбэл, механизаторнууд Юрий Батомункуев, Андрей Бадмаев, Дамба Галсанов, хонишод Бато-Түмэн Балсамбуев, Сергей Цыдендоржиев болон бусад болоно.

«Дуугаараа ябахада, харгы ойоо, дуулажа байгаад худэлхэдэ, ажал ойро» гэжэ сэсэн бодолтой үгэ бии. Эдэ үгэнүүд мүнөөшье сагта үнэн зүбөөр эзэдэлһэн зандаа.

Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойдо зорюулагдаһан арадай уран бэлигэй бүхэсоюзна хөөрдохи фестивалиин программын ёһоор, 1987 оной май—ноябрь һараануудта түсхай мэргэжэлгүй уран зураашадай, шэмэглэн гоёохо искусствын уран бэлигтэнэй выставкэнүүдые, хоороой, театральна, хореографическа искусствын үдэрнүүдые, фестивальна хараланнуудта, конкурснуудта илаһан һайн дуранай коллективүүдэй хабаадэлгатай фольклорой болон духовой хүгжэмэй һайндэрнүүдые эмхидхэхэ гэжэ «Агууехэ Октябриин социалис революциин 70 жэлэй ойдо бэлэдхэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай һаяхан баталан абаһан тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн баярые бүхы совет арадай нэрэтэй солотойгоор угтаха гэжэ байһан гайхамшаг сагта манай нютагай уран һайханай коллективэйхид зохёохы худэлмэрээ улам эрэшэдхэжэ, бүри һонирхолтой шэнэ шэнэ концертнүүдые ажалшадтаа харуулха гэжэ түсэблэнхэй юм.

Б. ДАМБАЕВ,
Хориин районой Анагай совхозой Буламай отделениин тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир, уран һайханай худэлмэриин эдэбхитэн.

РОССИН ҮНДЭР ШАГНАЛДА ХҮРТЭГШЭД

РСФСР-эй 1986 оной Экономическа ба социальна хүгжэлтын гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө Бүхэроссин социалис мүрысөөнэй дунгүүдые хаража үзэхэдөө, Россин Федерациин ажалшад, партиин XXVII съездын шиидхэбринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта һайн үрэ дүнгүүдые, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ горитойгоор дээшэлүүлгэ туйлаа гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет болон Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет тэмдэглэһэн байна. Экономическа хүгжэлтын эршэ дээшэлээ, хэдэн хэдэн гол шухала шэглэлнүүдээр түсэбтэ табан жэлэй дунда эзэргын жэлэй даабаринуудай хэмжээн туйлагдаа.

Экономикодо, үйлэдбэриие эршэ түгсөөр хүгжөөлгэдэ үзэгдэһэн һайн үрэ дүнгүүд хадаа Россин Федерациин бүхы ажалшадай үсэд нэтэрүү, зохёон байгуулхы худэлмэриин, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые хүгжөөһэнэй ашаар туйлагдаа.

Бүхэроссин социалис мүрысөөнэй 1986 оной дүнгүүдээр РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет болон ВЦСПС түрүү городууд, районууд, посёлогууд, сельсоведүүд, предприятинууд болон эмхинүүдые тодорхойлоо. Тэдэ экономическа ба социальна хүгжэлтэдөө эгээл үндэр дунгүүдые туйлаһан, хэлсээнэй ёһоор, продукци эльгээхэ, арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилхэ түсэбүүдээ, худөө ажахын ургамалнуудые гүрэндэ тушааха даабаринуудаа гүйсэд дүүргэһэн, алмалта ба арьбалалтын, продукциин шанар һайжаруулха талаар, мүн тэрэшэлэн гэр байра, больница, һургуули, һургуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдэй эмхинүүдые бариха даабаринуудаа сүм бэелүүлһэн байна юм.

Гэхэтэй хамта 1986 ондо олон нэгэдэлнүүд, предприятинууд болон эмхинүүд, посёлогууд болон сельсоведүүд, районууд болон городууд, областьнууд болон автономито областьнууд, хизаарнууд, автономито республикануд шухалын шухала үйлэдбэриин ба социальна үрэ дүнгүүдэй талаар түсэбүүдээ гүйсэд бэелүүлжэ шадаагүй. Мүрысөө эмхидхэлгэдэ горитой дутуу дундануд үзэгдэнэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха, эмхидхэл ба журам бэхижүүлхэ нөөсэ арга боломжонуудые алсүүлхын тула мүрысөөн үшөөл һуулаар хэрэглэгдэнэ.

Бүхэроссин социалис мүрысөөнэй эрилтэнүүдые автономито республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай болон автономито областьнуудай бүхы талаарнь гүйсэд дүүргээгүйе хараадаа абажа, 1986 оной мүрысөөндэ илагшадай нэрэ зэргые тэдээндэ олгохогүй.

Бүхэроссин социалис мүрысөөндэ эгээл үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь, РСФСР-эй 1986 оной Экономическа ба социальна хүгжэлтын гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө нимэ коллективүүд мүрысөөндэ илагшад гэжэ тоологдоод, РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан түгуудаар шагнагдаа гэбэл: РСФСР-эй **дүрбэн город, 45 район, 97 посёлок болон сельсовет, 125 үйлэдбэриин, научно-үйлэдбэриин болон бүсад нэгэдэлнүүд, предприятинууд, колхозууд, совхозууд, барилгын, худалдаа наймаанай, эрдэм-шэнжэлгын, проектиэ, конструкторска эмхинүүд ба эмхи зургаануд, РСФСР-эй Госагропромой мэдэлэй 349 колхозууд, совхозууд, нэгэдэлнүүд, предприятинууд болон бүсад эмхи зургаануд.**

РСФСР-эй Госкиногой, РСФСР-эй Госкомиздадай, РСФСР-эй Госкомнефтепродуктын, РСФСР-эй Госкомспортын, РСФСР-эй Госстройн; РСФСР-эй ЦСУ-гай, РСФСР-эй Главохотын, Роспотребсоюзай, Ростурсоведэй, ВОГ-ой, ВОС-ой, РСФСР-эй ангуушадай болон заагаһа баригшадай обществын союзай **44 коллектив, управленни, предприяти, институт болон бүсад эмхи зургаануд.**

СССР-эй АН-ай Сибириин отделениин ВАСХНИЛ-ай Бүхэроссин отделениин, ВАСХНИЛ-ай Сибириин отделениин, РСФСР-эй Хара бэшэ хүрьһэтэ зонын талаар ВАСХНИЛ-ай отделениин **12 институт, туршалгын станци, туршалга-үйлэдбэриин ажахы болон бүсад эмхинүүд.**

Ленинградска, Московско горгүйсэдкомуудай ба Московско облгүйсэдкомой мэдэлэй 17 нэгэдэл, управленни, трест болон заводууд.

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Бүхэроссин социалис мүрысөөндэ үндэр дунгүүдые туйлаһанайнгаа түлөө РСФСР-эй 1986 оной Экономическа ба социальна хүгжэлтын гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгөө түлөө социалис мүрысөөндэ илагшад боложо, РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа гэбэл:

ИВАЛГЫН РАЙОН.

Загарайн районой арадай депутадуудай Үнэгэтэйн сельскэ Совет.

Загарайн районой Онохойн совхоз.

ЕХЭЭР АЛМАНА

Мысовая станциин локомотивна депогой машинистнүүд электрын эльшэ хүсэ ехээр алмахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйладаг. Жэшээлхэдэ, машинист-инструктор С. Н. Двойнишниковой хүтэлбэрилдэг колонно үнгэрэгшэ жэлэй туршада 581,5 мянган киловатт-час электрын эльшэ хүсэ алмаһан байха юм. Электровозой машинистнүүд Н. В. Федоров, А. А. Корнаков, В. А. Баландин, С. П. Хусаинов гэгшэд мүн лэ горитой ехээр ажаллажа шадаа.

Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн хүндэлэлдэ бүхы машинистнүүд дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялганнуудые абаа. Хүн бүхэн һара бүри 1500 киловатт-час электрын эльшэ хүсэ алмаха уялгатай. Тэдэнэр урдаа табиһан зорилгонуудаа урагшатай дүүргэнэ. Жэшээлбэл, машинист Николай Владимирович Федоров үнгэрэгшэ һарын туршада 7 мянга гаран киловатт-час электрын эльшэ хүсэ алмажа, депо дотор дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ гараа.

М. ФЕДОРОВ.

УРИДШАЛАА

Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдажа дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон Баргажанаи районой загаһа олзоборилхо «Путь Ленина» колхозой загаһашад байгша оной эхиннһээ горитой амжалта туйлаһанаа баяртайгаар мэдээсэбэ. Тусхайлбал, үнгэрһэн хоёр һарын туршада загаһа олзоборилхо даабаряа 112 процент дүүргээ юм. Тиихэдэ суута бригадир А. М. Дученкын хүтэлбэрилдэг бригада энэ хугасаа соо 380 центнер загаһа олзоборилжо, байгша онойнгоо нэгэдэхи кварталай түсэбые 47 центнерээр үлүүлһэн байна. Тус коллективтэ түрүү, дүй дуршэлтэй загаһашод олон. Мүнөө колхозой загаһашод гурбан һарын туршада квартал хахадай түсэб дүүргэхын түлөө шармайн оролдоно.

М. БАТОИН.

ЗУУТАН НЭМЭБЭ

Үбэлжэлгэдөө, түл абалгадаа эртээнһээ һайнаар бэлдэһэн Яруунын районой «Дружба» колхозой хонишод Б-Д. Ринчинов, Д. Чимитова гэгшэдэй даадаг эхэ хонидой отарада хурьга абажа түлжүүлхэ түсэбынь сүм дүүргэгдэбэ. Тус бригадануудай гэшүүд 100 эхэ хонин бүриһөө 100 гаран хурьга абанхай, гарза хоролтогүйгоор түлжүүлнэ. Тиихэдэ дүршэлтэй хонишод С. Березовский, Г. Просянников гэгшэдэй даадаг отарада 100 эхэ хонин бүриһөө 90—93 хурьган абтанхай, өөдэргэн һайнаар тэнжээгдэнэ.

Һүүлэй мэдээгээр, дурсагдагша ажахын хонишодой бригадануудта бүхыдөө 5200 хурьган абтаад байна. Хонишод, хурьгашад абтаһан түл түрэсээ гээлтэ хоролтодо орууланггүй түлжүүлжэ, томо болгоод, ногоон дээрэ гаргахын түлөө шармайн оролдоно.

Ц-Д. ДОНДОКОВ.

НЁДОНДОНОЙХИҺОО ОЛОН

Арбан хоёрдохи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан Тарбагатайн районой колхоз, совхозууд хонидой түл абажа түлжүүлхэ хаһаяа эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Һүүлэй мэдээгээр ажахынуудта 15 мянган гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүриһөө 83 хурьган түлжүүлэгдэнэ. Тиихэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод энэ хугасаа соо 100 эхэ хонин бүриһөө 93 хурьга абаһан байна. Мүн «Маяк» колхозой эхэ хонидой отарануудта хурьгадые абажа түлжүүлхэ худэлмэри урагшатайгаар ябуулагдана. Тэрэшэлэн «Советская Россия» колхозой хонишод байгша ондо ажалтатай.

Эдэ үдэрнүүдтэ районой ажахынуудай хонишод абтаһан түл түрэсээ гарзагүйгөөр түлжүүлжэ, ойн баярта зорюулжа абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр гүйсэд бэелүүлнэ.

Г. БАШКУЕВ.

КПСС-эй ЦК-гай совет арадта Хандалгада ажалшадай харюу

СЭБЭР ҺАЙХАН ҺЭШХЭЛТЭЙГЭ ЭР

Бидэ мүнөө үеын совет хүнүүд иимэ һайн һайхан үе сагта, иимэ үнэн зүб байдалтай обществодо ажаһууха, ажалаха үндэр хүби заяатай байнабди гэжэ һанахадаа, бүхы сэдьхэлһээ омогорхохоор лэ даа. Энэмнай Агууехэ Октябриин революциин илаһанай, социализмын мандаһанай аша туһа болоно.

Совет арадтаа КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгые ушаад байхадаа, манай ороной түүхэтэ зам, үнгэрһэн он жэлнүүд нюдэнэй урдуур һубарин гарахадал гэнэ. Энэ Хандалга соо бүхы юумэн хуу зүбөөр, тодо һонороор, хүн бүхэнэй ухаан бодолдо хадуугдамаар, мүнөөнэй, мүн саашанхи ажабайдалдамнайшье бодото һургаал болохоор хэлэгдэнхэй.

Би өөрөө наһажаал үеын хүнби. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай шэрүүн хатуу жэлнүүдтэ бидэ наһаяа хусөөгүй үхибүүд шадалайнгаа зэргээр худэлжэ, дайсаниие тургэн даралсаха. Илалта дүтэлүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсаһан зон гээшэбди. Удаань ороноо, худөө ажахые һэргээн бодоохо, хүгжэлтын шэнэ шатада гаргаха тэмсэлдэ баһаа хабаадалсаха зол манда тудаа. Худөөдэ малшанаар, хонишоноор, модошо дарханааршье худэлөөб.

Һүүлэй хоёр жэлдэ манайхин гэр бүлөөрөө Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахыда хонишоноор худэлнэбди. Намтай суггаа Владимир хүбүүмни, Фаина Светлана хоёр басагадни ажалладаг. Нэгэдэхи классай һайн һоонотой 390 эхэ хонид, ушөө 80 толгой тусгаар илгагдаһан эгээл эрхим «элита» классай эхэ хонид манда даалгагданхай.

Хэнэйшье мэдэһээр эрхим һайн үүлтэрэй хонидые харуу-һалха гээшэ илангаяа ехэ харюусалгатай хэрэг. Хангалтагүй муугаар эдэлүүлээд, саг соонь уһаланггүй, нойтон дэбисхэр дээрэ байлгаа һааш, ноо-һониинь муудаха, түлыншье үлбэр тулюур байха ха юм. Тэрээнһээ ажахыда орохо ашаг олзо доошолхо, гүрэндэшье хохидолтой болохо байна.

Мүнөө харууһалжа байһан нэгэдэхи классай 390 эхэ хонидһоомнай 464 хурьгад абтаа гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриһөө 114 хурьган түлжүүлэгдэнэ. Тиихэдэ ажахын бүхы отарануудһаа асарагдаһан «элита» классай эрэ хурьгадтай 80 эхэ хонидһоомнай 87 түл абтанхай. Эдэ хонидой хурьгадые бүришье нариналаар, эрдэмтэд, мэргэжэлтэдэй заабариин ёһоор харууһална, эдеэлүүлнэбди. Юуб гэхэдэ, тэдэ саащадаа ажахын хонин һүрэгэй үүлтэр нооһо һайн болгохо зорилготойгоор австралийска үүлтэрэй хусануудай үрөөр үрэжүүлэгдэһэн хонидой түл бшуу.

Минии һанахада манай үдэр бүриин ажабайдал болон ажал хэрэгүүдтэ хурдадхалга, шэнэдхэн хубилгалга гээшые амжалтатайгаар ябуулхын тула хүн бүхэн дааһан худэлмэридөө бүхы һанаа сэдьхэлээ хандуулжа, үрдахи харюусалгаяа хусэд ойлгожо худэлхэ ёһотойл даа. Эндэ өөрын һайн һэшхэл, үндэр мэдэрэл хэрэгтэй. Би тиигэжэл үхибүүдээ һургадаг, өөрынгөө жэшээгээр хүмүүжүүлхые оролдодогби.

Агууехэ Октябриин алдарта 70 жэлэй ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтаха, зуун эхэ хонин бүхэнһөө 118 хурьга абажа томо болгоод, тус бүриинь 26—28 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр эхэһээнь һалгаалха, хонин бүхэнһөө 4,5 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалха зорилго урдаа табинхэйбди. Тэрэнээ заатагүй дүүргэхэ гэжэ бүхы шадалаараа оролдонобди.

К. ГРИГОРЬЕВ,
Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын ахалагша хонишон.

ДҮШЭН ХОЁР ХОНОГ ҮНГЭРБЭ

ЗВЕЗДНЫЙ ГОРОДОК, 19 марта. (ТАСС). Юрий Романенко болон Александр Лавейкин Газэр шадарай замда хорёо недели соо худэлжэ байна.

Тиигээд удэрнүүдтэ «Мир» станциин молоодогдогоо комплексэ ажалаа эдэ медицинскэ тренировкэнүүдые хэһэн, газаа ирэхэдэ түхэл дурсые хүлээнэ байха юм.

Космонавтнууд «Прогресс» гэжэ нэрэтэй транспортна онгосо дээрэһээ ашааень буулгажа дүүргээ. Замбуулинай дайдада абаашагдаһан бүхы юумэн станциин таһаланнууд руу оруулагдаһан, ууха үнэниинь бүлэгдэһэн байна.

Мартын 20-до экипаж геофизическэ туршалганууда ехэ сагаа зорюулаа. Гадна байгаалиин нөөсэ баялигуудые, оршон тойронхи байгаалие шэнжэлхэ үргэн программа бэелүүлээ. Фотоаппаратурын, спектрометрнүүдэй тусаламжаар экипаж манай ороной элдэб районуудай, тэрэ тоодо Дунда Азиин республикануудай, Каспиин далай шадархи кабтар газарай, Кавказай дэбисхэрэй хэдэн буулгабаринуудые хэһэн байгаа.

Экипажай элидхэһэнэй, телеметрическэ мэдээсэлэй баримтануудай ёһоор, нинделгэ гэмгүй һайнаар үнгэрнэ. Юрий Романенкын, Александр Лавейкинэй бэенүүд һайн.

«РАДУГА» НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

Телефоино-телеграфно-радио-холбоо хангахын, телевизионно программануудые дамжуулхын тула хараалагдаһан ретрансляционно аппаратуратай «Радуга» гэжэ хэлхээ холбооной ээлжээтэ хэмэл одон 1987 оной мартын 19-дэ Советскэ Союзһаа табигдаба.

Хэмэл одон дээрэ тодхогдон табигдаһан аппаратура һайнаар худэлнэ. Хүтэлбэрилгэ-хэмжэлгын комплекс хэмэл одые жолоодоно. Хэлхээ холбоо тогтоохо зорилготой хэмэл одоной аппаратура хараалагдаһан программатай зохилдуулан ашаглагдаха байна.

(ТАСС).

ШЭНЖЭЛГЭ ДҮҮРЭБЭ

УЛААН-БААТАР. Монголой эрдэмтэд совет мэргэжэлтэдтэй суг МНР-эй газарай хүрьһэ шэнжэлэлгэ дүүргэбэ. Тиигэжэ хэрохимическэ картануудые хэһэнэйнгээ ашаар үрэжэлтэ газарай баялигые арьбадхаха ба хамгаалха талаар комплексно ехэ худэлмэриеэ түгэсхэбэ.

(ТАСС).

Коммунис субботник угтуулан

ҮҮСХЭЛШЭД

Оёдолой үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлэй, «Бурятскагропромстрой» нэгэдэлэй нүүдэлоньһожоруулагдамал колоннын, «Продтовары» нэгэдэлэй коллективүүд байгша оной апрелиин 18-да коммунис субботник үнгэргэхэ үүсхэл Советскэ район дотор гаргаба. Районой промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай коллективүүд энэ үүсхэл дэмжэжэ, субботник эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ талаар бэлэдхэлэй худэлмэри ябуулна.

Үүсхэлшэд ажалай һайндэрэй үдэр ехэ худэлмэри хэхээр хараална. Жэшээлхэдэ, «Туяана» нэгэдэлэй оёдолшод бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, 43 мянган түхэригэй продукци гаргаха юм. Тиигэжэ, арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада 3 мянган түхэриг оруулха. «Бурятскагропромстрой» нэгэдэлэй нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннын барилгашад субботнигой үдэр эмхитэй гуримтайгаар гаража, 3500 түхэригэй барилга-хабсаралгын худэлмэри хэжэ, табан жэлэй жасада 300 түхэриг дамжуулха байһанаа мэдүүлээ. «Продтовары» нэгэдэлдэ субботнигто 544 хүн хабаадаха юм. Тэдэнэй 289 хүн ажалладаг газартаа худэлхэ. Арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада 1100 түхэриг эльгээхээр хараалагдана.

Г. МУРАШЕВА,
КПСС-эй Советскэ райкомой инструктор.

АЖАЛАЙ ҺАЙНДЭРЭЙ ДОХЁОНУУД

В. И. Ленинэй түрэһөөр 117 жэлэй ойдо зорюулагдаһан коммунис субботник апрелиин 18-да үнгэргэхэ гэһэн далита үүсхэл ороной ниислэл хотын түрүү предприятинуудай коллективүүд гаргаба.

Һайн һайхан энэ үүсхэл дэмжэһэн Буряадай мебельномодо болбосоруулгын комбинадай коллектив ажалай һайндэрэй үдэр эгээл үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха гэжэ бэлэдхэлэй худэлмэри үргэнөөр ябуулна. Коммунис субботник үнгэргэхэ талаар штаб эндэ бии болгогдожо, коллективэй хэхэ худэлмэриин хэмжээе тодорхойлоо.

«Улаан субботник» үдэр комбинадай худэлмэришэд эмхитэй гуримтайгаар гараха байһанаа мэдүүлнэ. Бүхыдөө 1260 хүн субботнигто гараха юм. 780 хүн ажалладаг газартаа худэлхэ, 480 худэлмэришэн предприятиин эзэлдэг газарые болбосон түхэлтэй болгохо юм.

Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялганнуудые дүүргэлгэдэ субботнигой үдэр ехэ хубита оруулагдаха. Ажалай һайндэрэй үдэр бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, 54 мянган түхэригэй продукци гаргахабди. Тэрэ тоодо 409 кубометр хюроодэмэл материалнуудые, 36 кубометр модон хайрсаг, 222 кубометр технологическа зоргоол, мебель бүтээхэдэ хэрэгтэй 54,5 кубометр модо, 17900 түхэригэй мебель үйлэдбэриилэн гаргахабди, 1045 кубометр модо хэмжүүрлэн тайрахабди, — гэжэ комбинадай парткомой секретарь В. Г. Васильев хөөрэнэ.

Энэ үдэр худэлжэ олоһон 3860 түхэриг салин хүлһэн, 5400 түхэригэй сэбэр олзо арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада дамжуулагдаха юм.

Д. АМОГОЛОНОВ.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ЗОРИГЖОЛ

ВЛКСМ-эй болохоёо байгаа XX сьезд республикын залуушуулай коллективүүдэй урма зориг бадаруулна. Оёдолой үйлэдбэриин «Бурятшвейбыт», «Туяана» нэгэдэлнүүдэй, горпромторгын, Түнхэнэй районой Талын фермын залуушуул «ВЛКСМ-эй XX съездэ — габшагай ажалай хорин үдэр» гэһэн уряа доро мүрысоо дэлгэрүүлбэ. Мүнөө эдэ үдэрнүүдтэ коммунис субботникигой үдэр хэхэ худэлмэриеэ хараална.

Манай корр.

ШАГНАЛ

Партийна органуудта олон жэлэй туршада аша үрэтэйгөөр худэлһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэнэйнь дашарамдуулан, КПСС-эй обкомой эмхидхэлэй-партийна худэлмэриин таһагай ниитэ нэгэн партбиледы бүридхэлдэ абалгын болон партстатистикын секторые даагша Ключерев Александр Петровичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ШЭНЭДХЭН ХУБИЛГАЛГЫН ЗАМААР

ХҮДЭЛМЭРИЙЕНЬ ЭДЭБХИЖҮҮЛЭН

Партийна организацийн эгээн эхин, үндэһэн партийна бүлэгүүд болоно. Тэдэ ажалша коллективүүдтэ тон дүтэ, тэдэнэй ажал хэрэгүүдтэй таһаршагүй холбоотой байдаг. Тиимэһээл хубилган шэнэдхэлгые бэелүүлхэ тэмсэлэй эгээн эхиндэ байна. Партийна бүлэгэй бүридэлдэ ородог коммунистнууд оһоҳдынгоо эдэбхитэй ажалаар суг хүдэлдэг нүхэдтоо нүлээлжэ, тэдэнийе үндэр бүтээсэтэ ажалда элсүүлхэ, эдэбхижүүлхэ үялгатай. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, партийн табиһан хурдадхалгын, хубилган шэнэдхэлгын хараа зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалша коллективүүдые, хүн бүхэниие элсүүлхэ ёһотой. Тиимэһээ манай партийн райком энэ асуудалда онсо анхарал хандуулна. Һаяхан Шэнэ-Бэрээнэй, Элхийн автомобиль заһабарилгын заводуудай партгрупоргнуудай «түхэреэн стол» районой газетын редакцида үнэргэгдэбэ.

КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша Л. М. Чебунина энэ үулзалга нээжэ, КПСС-эй XXVII съездын, партийн ЦК-гай январийн (1987 он) Пленумэй энэ шухала асуудалда ехэ анхарал хандуулһан тухай хэлээ. Һүүлэй үедэ ажалша коллективүүдэй үйлэдбэриин ажал ябуулгада, нийтын ажабайдалда партийна бүлэгүүдэй үзүүлдэг нүлөөн нилээд дээшэлээ. Мүнөө район соо бүхыдөө 86 партийна бүлэг бии болгогдонхой. Энэ-мнай ажалша коллективүүдые эдэбхижүүлхэ, партийн мүнөөнэй зорилгонуудые бэелүүлгэдэ үзүүлхэ айхабтар ехэ хүсэн болоно. Тээд тэдэнэй хүдэлмэри хэр аша үрэтэй байна, мүнөө үеын эрилтэнүүдтэ харюусана гээшэб?

— Манай партийна бүлэгүүд, партгрупоргнууд сагай эрилтэнүүдтэ гүйсэд хүрэжэ хүдэлнэ гэхын аргагүй. Тиимэһээл иимэ уулзалга хэжэ, партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэри эдэбхижүүлхэ зорилго табиһан байнабди,— гээд нүхэр Чебунина хэлэбэ.

Үйлэдбэриин болон нийтын шухала асуудалнуудые түрэнөөр шиидхэхэ, коллективтээ партийна нүлөө үзүүлхэ зорилгоор лэ партийна бүлэгүүд бии болгогдоно гээшэ. Гэхэтэй хамта партийна бүлэгүүд харюусалга өөртөө абажа, шухала болоһон асуудалнуудые шиидхэдэгүй байна. Дээрэһээ заабари хүлээгээд һууха ушар үшөө үзэгдэнэ. Коллективэйнгээ түлөө хүтэлбэрилэгшэтэй адли харюусалгатай байха ёһотой. Тиимэһээ тэдэнэр ехэ харюусалга бэедээ даажа абаад, зүрхэтэйгөөр хүдэлхэ, шиидхэхэ болоно. Тиигэбэл ехэ юумэн бүтээгдэхэ һэн. Партийн Уставай ёһоор партийна бүлэгтэ ехэ эрхэнүүд үгтэнхэй. Тэдэнээ хэр хэрэглэнэ гээшэб? Шиидхэбэринүүдые түргэн абажа, өөрөө бэелүүлхэ, коллектив соогоо хүндэтэй байха, коммунист бүхэн үльгэр жэшээ харуулха гэхэ мэтэл мүнөө үеын партийна бүлэгэй шэнжэ болоно. Иимэ эрилтэнүүдшье табигдана.

Эндэ үгэ хэлэһэн Элхийн автомобиль заһабарилгын заводой инструментальна участогай партгрупорг Н. К. Тарабукин һүүлэй үедэ боложо байһан зарим тэды хубилалтанууд тухай хэлээ. Партийн XXVII съездын шиидхэбэринүүдые заводой хүн бүхэн һайшаһан байна. Тус партийнө бүлэг зургаан коммунистһаа бүридэнэ. Коллективэйнгээ ажал хэрэгүүдтэ энэ бүлэг муу бэшээр нүлөөлнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Ажалай, нийтын журам нилээд һайжараа, хүдэлмэришэд даалгаһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг. Һайнаар ажалладаг болоо. Эдэ бүгэдын ашаар заводшье нэгэ жэгдэ худэлдэг болоһон байха юм. Участогай болоһон байха юм. Участогай бүхы коммунистнууд коллектив соогоо хүндэтэй зон.

— Гэбэшье мүнөө сагай эрилтын ёһоор болоо һаа, үшөөл бага юумэ хэнэбди. Хурдадхалга, хубилган шэнэдхэлгэ тухай юрэ хэлээд лэ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэмнай үсөөн. Мүн коммунистнууд эдэбхижэжэ, бүхы юумэндэ оролсоно, хэрэг бүтээхээр бэлэн гэжэ хэлэхээр бэшэ. Участогай хүдэлмэришэдые бүхы юумэндэ эзэн яншаар хандадаг, алмалта, арьбалалта хэдэг байхаар, хүмүүжүүлнэгүйбди. Энээнһээ болоҗо, хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандаха, голодоһо гаргаха үшөр үзэгдэнэ,— гээд тэрэ хөөрэбэ.

Шэнэ-Бэрээнэй гол заводой автомобиль заһабарилгын цехэй партгрупорг Л. И. Манзуров үгэ хэлэхэдээ, цехэйнгээ һүүлэй һарануудта муугаар хүдэлжэ байһые тэмдэглээ. Энэ юунһээ болоноб гэхэдэ, заһабарилгын фонд бүхы тээ хүртэнэгүй, запас частьнууд захилай ёһоор ерэнэгүй. Иимэ байдалда хурдадхалга, хубилган шэнэдхэлгэ үнэн дээрэнь туйлахын түлөө партийна, бүлэгэй тэмсэхэнь бэрхэтэй. Заримдаа хүдэлмэришэд хэдэн үдэрөөр ажалгүй, һууха баатай болоно. Эндэ ямар хүрдадхалга тухай хэлэлтэйб даа! Гэбэшье партийна бүлэг энээниие миин хараад һуудаггүй. Гансашье заводойнгоо бэшэ, «Бурятагропромремонт» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэдэй урда шанга эрилтэ табиһан байна. Тээд энээнһээнь үрэ үшөөл гараналгүй. Коммунистнууд ямаршье үедэ ажаллажа, хараалһан түнүүдые заводой хүн бүхэн һайшаһан байна. Тус партийнө бүлэг зургаан коммунистһаа бүридэнэ. Коллективэйнгээ ажал хэрэгүүдтэ энэ бүлэг муу бэшээр нүлөөлнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Ажалай, нийтын журам нилээд һайжараа, хүдэлмэришэд даалгаһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг. Һайнаар ажалладаг болоо. Эдэ бүгэдын ашаар заводшье нэгэ жэгдэ худэлдэг болоһон байха юм. Участогай бүхы коммунистнууд коллектив соогоо хүндэтэй зон.

— Гэбэшье мүнөө сагай эрилтын ёһоор болоо һаа, үшөөл бага юумэ хэнэбди. Хурдадхалга, хубилган шэнэдхэлгэ тухай юрэ хэлээд лэ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэмнай үсөөн. Мүн коммунистнууд эдэбхижэжэ, бүхы юумэндэ оролсоно, хэрэг бүтээхээр бэлэн гэжэ хэлэхээр бэшэ. Участогай хүдэлмэришэдые бүхы юумэндэ эзэн яншаар хандадаг, алмалта, арьбалалта хэдэг байхаар, хүмүүжүүлнэгүйбди. Энээнһээ болоҗо, хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандаха, голодоһо гаргаха үшөр үзэгдэнэ,— гээд тэрэ хөөрэбэ.

Шэнэ-Бэрээнэй гол заводой автомобиль заһабарилгын цехэй партгрупорг Л. И. Манзуров үгэ хэлэхэдээ, цехэйнгээ һүүлэй һарануудта муугаар хүдэлжэ байһые тэмдэглээ. Энэ юунһээ болоноб гэхэдэ, заһабарилгын фонд бүхы тээ хүртэнэгүй, запас частьнууд захилай ёһоор ерэнэгүй. Иимэ байдалда хурдадхалга, хубилган шэнэдхэлгэ үнэн дээрэнь туйлахын түлөө партийна, бүлэгэй тэмсэхэнь бэрхэтэй. Заримдаа хүдэлмэришэд хэдэн үдэрөөр ажалгүй, һууха баатай болоно. Эндэ ямар хүрдадхалга тухай хэлэлтэйб даа! Гэбэшье партийна бүлэг энээниие миин хараад һуудаггүй. Гансашье заводойнгоо бэшэ, «Бурятагропромремонт» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэдэй урда шанга эрилтэ табиһан байна. Тээд энээнһээнь үрэ үшөөл гараналгүй. Коммунистнууд ямаршье үедэ ажаллажа, хараалһан түнүүдые заводой хүн бүхэн һайшаһан байна. Тус партийнө бүлэг зургаан коммунистһаа бүридэнэ. Коллективэйнгээ ажал хэрэгүүдтэ энэ бүлэг муу бэшээр нүлөөлнэ гэжэ хэлэхэ

Залуушуулые хүмүүжүүлхэ, ажалай болоҗ нийтын журам бэхижүүлхэ, хүдэлмэришэдэй аша үрэ өхэтэйгээр амарха эрхэ байдал байгуулха талаар партийна бүлэгүүдэй ябуулха хүдэлмэриин асуудалнууд дэлгэрэнгыгээр зүбшэгдоо. Тиихэдэ КПСС-эй ЦК-гай январийн (1987 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй ёһоор хүтэлбэрилэгшэдые һунгаха асуудал тухай һанамжаяа партгрупоргнууд хэлэһэн, т э р э н иие дэмжэһэн байна. Шэнэ-Бэрээнэй заводто звеное даагшанар болон бригадиринуудые һунгадаг болоһоор үнинэй. Бэшэшье хүтэлбэрилэгшэдые һунгаха эрилтэ табихаар болоо гээд партгрупоргнууд нэгэн дуугаар хэлээ.

Онсолон хэлэхэдэ, эндэ үнэн сэхэ хөөрэлдөөн болоо. Партгрупоргнуудай мүнөө сагай эрилтэ һайн ойлгожо, саашадаа хүдэлмэриеэ эдэбхижүүлхэ хүсэлтэй байһаниинь һайшаагдаа. Гэбэшье иимэ зүблөөнүүд дээрэ хооһон үгэнүүдые хэлээд ябаха бэшэ, харин бодото хэрэг дээрээ юу хэхэ шадалтай байһанаа харуулха ёһотойт гэһэн эрилтэ партийн райкомой зүгһөө табигдаа. Энэ хэрэгтэнь тус заводуудай партийна организацинууд туһалха ёһотой. Шухала асуудалнуудые оөһэдөө шиидхэхэ арга боломжо үгэхэ, һайн эдэбхи үүсхэлыень дэмжэхэ партгрупоргнуудай һуралсал эмхидхэхэ, хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ үялгатай. Тиигэбэл партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэри һэргэхэ, нүлөолхы үүргэнь заатагүй дээшэлхэ байна.

Б. БАЯРТУЕВ,
КПСС-эй Загарайн райкомой инструктор.

Хүтэлбэрилэгшэ — хүмүүжүүлэгшэ

ЖЭГТЭЙ АЖАЛША ХҮ

«БАМстройкомплектын» мэдэлэй Таловкын түлэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй завод жэлһээ жэлдэ гүрэнэй түсэб, даабари урагшатай дүүргэдэг предприти гээд мэдээжэ. Мүнөө эндэ түмэр замые электрижүүлгэдэ хэрэгтэй үндэр ута бахананууд, гэр байра барилгада эльгээгдэдэг түмэр-бетон хабтагайнууд бүтээгдэн гаргагдадаг юм. Тиимэһээл БАМ-дахи шэнэ барилгануудта, БАМ-ые ажахын талаар ашаглалгада, ороной саашанхи хүгжэлтын Гол шэглэлнүүд соо тодорхойлогдоһон зорилгонуудые шиидхэлгэдэ тус предприяти сэхэ хабаатай.

1986 онойнь дүнгүүдые абаад харахада, продукци худалдаха түсэб 105,8, товарна продукци үйлэдбэрилхэ түсэб 102,7 процент дүүргэгдэһэн байна. Байгша оной түрүүшын һарануудта дүнгүүдынь бүри һайжараа. Нэгэдэхээр, «БАМстройкомплоктдэ» дамжуулагдаһан ушарынь (анхан трестнь Шэтэдэ һэн) һайн талаһаа нүлөөлөө, хоёрдохёор, коллектив бүхыдөө хубилган шэнэдхэлгын үе сагай эрилтэнүүдые бодотоор ойлгожо, ажал худэлмэрээ эршэмтэйгээр ябуулжа байнхай.

Формовочно гол цех руу зорибобди. Тус завод 30 жэлэй саана баригдаһан залуу предприяти юм. Холоһоо томонууд цехүүд сайболзана, уряа-лозунгнууд хананууднань хадаатай. Алмалта, арьбалалтын, шанарай, ажалай бүтээсын талаар амжалта туйлахые уряалһан бэшэгүүдһээ гадна худэлмэришэн хүнэй һуудал байдал һайжаруулха талаар һүүлэй үедэ абтаһан хэмжээнүүдые элирхэлэн харуулһан сгенд анхарал татана.

Цех руу орохотой сасуу ажалаи ольпото хугжэм сууряатан угтана. «Хугжэм» гэхэдэ, дан аалинаар хэлэгдээ ха. Түмэрэй таршаганаан, нэрьёэн, крануудай һүндэлөөн, утаа уняар юрэдөөл, хажуудаа дутэ байһан хүндэ үгээ ойлгуулхань хүшэр. Дуугайл хаража байһан дээрэ. Илья Иванович Ханхашановые абаһаар таняа һэмди. «Таныуһатай хүн байха. Дундуур зэргын бэетэй. Шуран... Хажуудахидтаа заабари үгэжэ, худэлжэ байхыень хараад ойлгохот даа»— гэжэ предприятиин ахамад инженер А. Н. Калашников хэлэһэн юм.

Гушаад жэлдэ эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллаһан И. И. Ханхашанов тухай хажуудахи бригадада худэлдэг нэгэ хүнэй иигэжэ дуугархыень дуулаа һэмди: «Һаһанайнгаа ошоошье һаа, худэлхэ бүреэ хүнгэн болодог гэжэ Илюша тухай хэлэхэ байнаб. Хүндэл ажал даа. Тээд дадаад байхада, ябагдана. Илюшашье нэгэ дахин ондоо тээ, арматурна цехтэ орохом гэжэ ябасагаалаһан юм. Тээд юун болоо гэжэ һананат? Өөрөө хүсэжэ ошоһон хадаа нэгэ үдэр арай-шамай үнгэргөөд, «хүрөө болоо, өөрым ажал өөртэм үнэтэй» гээд, шанганаадаа дуугараад нөөргөө бусаа һэн. Жэгтэйл ажалша хүн даа.

Олон жэлдэ онсо тэсэбэритэйгээр худэлһэн, зон нухэдтоо хүндэтэй И. И. Ханхашанов «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордоноор, «В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо. Шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар шагнагдаһан байна. «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгүүдээр оло дахин шагнагдаһан алдартай.

И. И. Ханхашановай бригада Алуу Октябриин 70 жэлэй ой болотор 2 жэлэй түсэб дүүргэхэ уялга абаад, эршэсэ бүри түргэдхөө. Бригадын бүридэлдэ 7 хүн ородог. Халаанай туршада 30 хабтагай бүтээн гаргаха түсэбтэй һаа, 31—32-ые хэнэ. Энэнь Улаан-Удын, БАМ-ай барилгануудта, ороной бусадшье хизаар нютагуудта эльгээгдэнэ бшуу.

...Крановщик болгоомжотой нариная машинынгаа удхуур залажа, бетоной холисо амһар охэтэй түхеэрэлгэ руу хэнэ. Энэ үедэ хажуудахи гонзогор вибр-столдонь түмэр соргонууд тодхогдоно. Залуу худэлмэришэд Петр Вершинин, Николай Лебедев, Анатолий Жаровцев, мүн Илья Иванович ооөөо бетоной холисын түмэр соргонууд дээрэ адхагдахадань, яаруу түргэнөөр тэрэнэ тэгшэлэжэ, һахы һалаг болоно, автомат-түхеэрэлгэ худэлгэжэ, холисоёо бүри жэгдэлнэ. Крановщица Р. И. Вершинина хүндэ түмэр хабтагай хабхагаар тэрэ холисыень даруулна. Иигэһээр лэ технологи жэншэдгүй сахин ажаллахадань, һайн шанартай, һандарха бүтархагүй хабтагайнууд бүтээгдэнэ бшуу. Хабтагайнуудта ехэ бетоной орожо, үнэтэ материалай хорохогүйн тула түмэр соргонууд тодхогдодог гээшэ.

Эдэ бүгэдые ехэл һонирхон харожа, цехэй түшэгнөөн, нэрьеэн сооһоо гарабабди.

— Таннаа бэшэнтнай хуу залуу хүнүүд байна. Ямар ушарһаа тиимэ гээшэб?— гэжэ асуубабди.

— Кадрнууд тогтоногүй гэжэ хүтэлбэрилэгшэдэймнай гомдодогынь зүйтэй. Хүндэл ажал даа. Гараад ябашодаг һайб гэжэ үе-үе болоод һанахеш, тээд эүрхэм хүрэнэгүй. Түрэл үйлэдбэри гээшэ дадал байхаһаа гадна хайратайш шэнги болошодог юмэл даа. Хори-гушан жэлдэ суг худэлһэн нухэдни гаража ошоо һаам, юу гэхэ гээшэб? Илюша һалаа, хүлөө жиигээ гэжэ энеэлдэхэгүй юм гү? Владимир Курасов, Илья Новолоцкий гэгшэдтэй нэгэ мүнөн заводто ерэһэн зомди. Тэдэмни мүнөө хоёрдохи халаанда худэлнэ. Ажаллаһанай эргээр урма гэдэгтэл мүнгэ салиншье һайн, гурбан таһалгатай болбосон түхэлтэй квартира абанхайб,— гэжэ Илья Иванович һанаһан, бодоһоноо нюулта нөөлтэгүй хэлэнэ.

Үүсхэлшэд һарадаа 600 гаран хабтагай үйлэдбэрилэн гаргадаг юм. Бригадирай онсо оролдолго шадабариһаа амжалта эхитэй. Эрилтэ табижа, тэрэнэйнгээ дүүргэлтые туйлажа шададаг хүн лэ һайн хүтэлбэрилэгшэ гэжэ тоологдодог ха юм. Тиихэдээ гансал заводой захиргаанай һанаанда тарауу бэшэ, худэлмэришэдтөөшье хүндэтэй болоно. Ургшатай худэлхэдэ, урмашуулганууд шье хойнотоногүй.

Коммунис ажалай энэ бригада арбан нэгэдэхи табан жэлые амжалта түгэсеер удэшажэ, шэнэ табан жэлые үрэ бүтээсэтэй ажалаар угтаа һэн. Байгша оной январь, ф... һарануудта бүри хүсэжэ... бэл алдуугүй. 1975 ... КПСС-эй гэшүүн И. И. ... шанов хурдадхалгын ... тайлбарилхадаа, ажал ... хэлээ бүри һайжаруулаа... лэдбэриин технологи ... тодо нарин болгохо ... гоно. Цехкомой ... һунгаданхай. Тэрэ ... хүндэтэй болоһон һурга... мүүжүүлэгшэ юм. «Ор... Владимир Иванович Ко... һургаһан юм. Хүбүүн, эн... долгото болоод, нэгэ ... шэртэшөөд байха газаа... Амаа ангайгаад байбаа... наһанда аюултай. Адар ... оньһон тухеэрэлгэнүүдые... дэлгэжэ, тэдээндэ «гуваа... гуулжа» шадаха хэрэгтэй... хэлээ гадна үйлэдбэриин... болохо хүнүүд дуталдана... дуур зэргээр худэлоод... дуур зэргээр хүсэлоод... һаамнай, хойноһоомнай... ерэхэб, хэн үйлэдбэ... үглөөдэрэй эзэн болоо... гэжэ байна заабари ... гэмэрһэншье маягтайгаар... гаршахадань, досоогоо... гайхаһанаа мартагшагүй... бөгөөһо алхажа, цехтэ ... намайе хүниие дахуулаа... болохо өөһотойш гэхэдэ... Магад...» гэжэ һанаандаа... гаад абаа һэм. Мүнөө ... дам, Владимир Иванович ... бодомжотойгоор нанда... даһан байгаа. «Байза, ... ханаар хэлээд, мушхад... жархихам. Яадаг юм ... гэжэ бодоһоншье байгаа... той. Эндэ худэлхэ эуурэ... олон хүниие мэргэжэлдэ... гаабиб? Олониинь эм... Үлөөд худэлнэ. КПСС-эй ... гай январийн (1987 он) Пл... мэй материалнуудые ... һонирхон уншаад, үйлэ... дээрэ сэхэ худэлдэг ... нууд, бригадирнууд ... ниие ажалдаа додхаа... гажа худэлгэхэ хэрэгтэй... шагүй үүргэтэй гэжэ ... Тиимэһээл дахинаа бэ... хэжэ үзэхэ, үшөө юу ... ушарһаа хэгдэгүйб гэ... домжолжо үзэхэ эзэрэ... лонобди.

Хубилган шэнэдхэлгэ... даа хайхарамжагүй ... журам хазагайруулга ... сэтэ хубилалтануудай ... үзэгдэхээ болижо байна... да хүсэ шадалшье, хуса... ригшье бии. Урдандаашь... ажаллаабди гэхын аргагүй... бэшье бүхы заводоорон... хэзэрэ, бригадаараа ... налтай коллектив боло... мнай, хурдадхалгын ... ха. Үшөө нэгэ шухаг ... бии. Түүхэй эдээр ... һайжаруулха хэрэгтэй. ... эдэниие — бетон худхаа... гые, мүн маниие хажуу... хангагшадые хурдадхал... һа дайраагүй гэжэ ... гэжэ Илья Ивановичай ... һаа, дүмүүхэнээр ажал ... гүүд, ажаһуужа байна... тухайгаа һанамжалхада... дэл — бэрхэ бригадирн... хүтэлбэрилэгшэ, хүмүүж... шэтэй ажалша түрүү ... тивүүдтэ һайн талын ... хубилалтанууднай эхитэ... тобшолхоор бэлэй.

Г. ДАШИЕВ,
манай ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. И. ... шанов (баруун гарһаа) ... дынгаа гэшүүдтэй суг ... на.

Д. АЛТАЕВАЙ ф...

«Гүрэнэй предприяти (нэгэдэл) тухай СССР-эй Хуулиин» проект зүбшэнэбди

ХАНГАЛГЫН ЖУРАМ САХИГДАХА

Ороной арадай ажахын бүхы һалбаринуудта, нийтын ажабайдалда мүнөө хубилган шэнэдхэлгын хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Энэ шухала хүдэлмэриин үшөө нэгэ алхам гэхэдэ, «Гүрэнэй предприяти (нэгэдэл) тухай» СССР-эй Хуулиин проект мүн болоно гээшэ. Энэ проект хадаа манай обществые демократизацилгын, экономикые хүрдан түргэнөөр хүгжөөлгын документ болоно. Мүнөө гансал захиргаанай аргаар бэшэ, харин үйлэдбэриие экономическа онол аргануудаар хүтэлбэрилхэ эрилтэ табигдана. Хүтэлбэрилэгшэ коллективэйнгээ хүн бүхэндэ хүрэжэ, тэдэнэрые һайн-һайхан хэрэгүүдтэ элсүүлхэ ёһотой. Харин коллектив хүтэлбэрилэгшые һунгахадаа, өөр дээрээ ехэ харюусалга даажа абана. Тиигэжэ үйлэдбэриин болон экономическа дүнгүүдэй түлөө энэ хоёр талын харюусалга адли болоходоо, предприятиин ажал ябуулга ураг-шатай болохо гэжэ һанаһаб.

Хуулиин проектын 9-дэхи, 10-дэхи статьянууд соо предприятиие экономическа онол аргануудаар хүтэлбэрилхэ, тухай хэлэгдэнэ. Манай гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын коллектив өөһэдөө өөһэдыгөө мүнгэн зөөреэр хангаха эрхэ байдалда ажаллажаар бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулхадаа, ажахы эрхилэлгын шэнэ гурим нэбтэрүүлхэдэ, бодото байдалһаа үндэһэтэй элдэб янзын бэрхэшээлнүүдые дабаха хэрэгтэй байна гэжэ ойлгоо һэн. Тээд энэ замаймнай эхин дээрэ үзэгдэнэн бэрхэшээл бодото байдалһаа үндэһэгүй байшоо. Иимэ бэрхэшээлнүүд хубилган шэнэдхэлгын хүдэлмэриин эршые аалидуулхаһаа гадна хооһон үгэ болгоходоо магадгүй. Эндэ юун тухай хэлэгдэнэб гэхэдэ, батолһан хэлсээнэй ёһоор түүхэй эдээр хангаг предприятинуд хэлсээнэйнгээ дүрим дүүргэнэгүй.

Манай фабрикын хүдэлмэриин гол дүнгүүдэй нэгэн гэхэдэ, бүхы ассортиментын ёһоор бэлэн продукци хэрэглэгшэдтэ эльгээлгэ болоно. Байгша ондо зуу гаран зүйлнүүдые эльгээхээр хүдалдан абагшадтай хэлсээ баталаа һэмди. Тиигэжэ энэ продукци үйлэдбэрилэн гаргахада хэрэгтэй түүхэй эдээр хангаха тухай хэлсээн ороной предприятинуудтай баталагдаа һэн. Тэдэнэй дунда Черногорскын камвольна сэмбын комбинат маанадые утаһаар хангаха үялга абаа бэлэй. Харин жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ тэдэнэр утаһаар тон мууса хангажа эхилээ һэн. Комбинадайхид мүнөө болотороо иимэ «хангалгаяа» үргэлжэлүүлһээр. Энээнһээ уламжалан, бидэнэршье ассортиментын ёһоор продукци дуту эльгээхэ баатай болоноби. Тиигэжэ худалдаа наймаанда элдэб янзын трикотаж хубсаһан багаар ороно бшуу. Өөһэдөө өөһэдыгөө мүнгэн зөөреэр хангалгын эрхэ байдалда ажаллажа байһан хадаа, продукци дутуу эльгээһэнэйнгээ түлөө материальна урмашуулгын фондһоо мүнгэ абажа, яла түлэхэ баатай болоноби. Хуулиин проект соо түүхэй эдээр хангалгын журам бүри шангадхаха зорилготой пункт заабол оруулмаар байна.

Жэл бүри худалдан абагшадтай хүдэлмэри ябуулагдаг гээшэ. Фабрикадаа ярмаргуудые, томо томо универмагуудта выставкэнүүдые үнэргэнэбди. Хүн оной эрилтэ хэрэглэмжэ шэнжэлдэг түсхай инженер манда бии юм. Үнэргэгшэ жэлэй июль һарада фабрикадамнай ярмаг үнэргэгдэжэ, республикын худалдаа наймаанай предприятинууд 13 миллион гаран түхэриг зүйлнүүдые худалдан абаа бэлэй. Харин үнэргэгшэ һарада 4 миллион түхэригэй продукци абахаяа арсаһан тухай мэдээсэл ерэжэ, Примориин хизаар, Новосибирскын область зарим продукцияа эльгээхэ болоодби. Шэнэ худалдан абагшадай эрилтэ хэрэглэмжэ хангахын тула шэнэ модельнүүдые зохёожо, үйлэдбэрилэн гаргаха ёһотой болоноби. Тээд шэнэ продукци гаргахада хэрэгтэй түүхэй эд манда хэншье үгэхэгүй бшуу. Тиигэжэ манай предприяти баталһан хэлсээнэй ёһоор продукци худалдаха түсэбөө 100 процент дүүргэжэ шадахагүй болоно хэбэртэй. Бүхы коллективэй ажал ябуулгын дүнгүүдһээ хүн бүхэнэй материальна бата бэхи байдал дулдыдана гэжэ коллективэй гэшүүн бүхэн мэдэрхэ ёһотой.

«Гүрэнэй предприяти (нэгэдэл) тухай» СССР-эй Хуулиин проектые бүгэдэ арадай зубшэн хэлсэжэ байһан мүнөө үедэ олон дурадхалнууд оруулагдана. Манайшье коллективэй ажал ябуулгада хабаатай дурадхалнуудые һайшаан дэмжэнэбди.

А. ТАРМАЕВ,
гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын директор.

Мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ

Илалта Лудупович Дандаров Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай түүхэй эд бэлэдхэдэг цехтэ слессареэр ажалладаг юм. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн энэ хүн цехэй оньһон түхеэрэлгэнүүдые һайн шанартайгаар заһабарилдаг юм. Олон жэлэй туршада худэлоод, баян дүй дүршэлтэй болоҗо, залуу худэлмэришэдые һурган хүмүүжүүлдэг. Байгша һарын түгэсэтэр бүхы түхеэрэлгэнүүдые заһабарилха зорилготой юм. Коммунист И. Л. Дандаров нийтын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Тэрэ арадай дружиные хүтэлбэрилдэг, мүн нүхэдэй сүүдэй гэшүүн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Л. Дандаров.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

СЭЛЭНГЭһЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ:

Барилгын ветеран

Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилга дээрэ түрүүшын үдэрнөө худалжэ эхилһэн хүнүүд мүнөө эгээл хүндэтэй худэлмэришэд болонхой. Станциин түрүүшын эзлжээ барилсажа, баян дүршэл шадабаритай болоһон эдэ хүнүүд хоёрдохи эзлжээнэй барилгада амжалтатай худэлнэ. Тэдэнэрэй тоодо Фаина Дояновна Мельничук оролсоно. Тэрэ 1970 оноһоо хойшо эндэ ажаллажа байнхай. Тиихэ үедэ тэрэнэй ажалладаг участогта 8 хүн тоологдодог бэлэй. Тэдэнэр дулаа дамжуулдаг соргонуудые техническэ бүдоор өрөөдог һэн. Түрүүшээр али болохо бэрхэшэлнүүд үзэгдэдэг һэн аяб даа. Тээд ороной томо-томо барилгануудта худэлһэн Ф. Д. Мельничук эдэ бэрхэшэлнүүдһээ тунхарингүй ажаллажа гараа. Тэрэ Иириклинскэ ГРЭС-ые барилсаһан, Байкальск хотын томо барилгада худэлһэн байна. Харин тиигэбэшье станциин барилгатай хуби заяагаа бүхөөр холбоо бшуу. Эндэ тэрэ хубүүдэй хүмүүжүүлжэ, томо болгоо. Гурбан хүбүүниинь эндэ һайнаар худэлнэ.

Мүнөө Ф. Д. Мельничугай ажалладаг участогта эрхим худэлмэришэд олон болонхой. Хэдэн арбаад залуу худэлмэришэдые һурган хүмүүжүүлһэн байха юм. Тэрэнэй һурган хүмүүжүүлһэн Т. Цуканова, Г. Блинова, С. Гудкова гэгшэд мүнөө хажуудань худэлнэ. Тэдэнэр 4-дэхи разрядай худэлмэришэд болонхой. Пензын комсомолой отрядай 9-гэшүүдые ажалай түрүү онол арганууда-та һургажа байнхай. Олон жэлэй туршада бүтээсэ ехэтэйгээр худэлһэнэйнгоо түлөө Фаина Дояновна Мельничук «Социалис мүрысөөндэ илагша», «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгүүдээр, олон тоото Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан байха юм.

З. СУСЛОВА.

Жолоошод олошорхо

Холбоолжоной шулуун нүүрһэнэй уурхайн 38 худэлмэришэн һаяхан 2-дохи мэргэжэлтэй болобо. Тэдэнэр продприятиингаа һуралсалай пунктда жолоошодой курс дүүргэжэ гараа. Энэ курс дүүргэгшэдэй дунда экскаваторай машинистын туһалагшад, автослесарьнууд, гагнууршад, токарьнууд бии юм. Тэдэнэр мантан томо БелАЗ машинануудые жолоодохо байна. Мүнөө эндэ жолоошодой курсада һураха шэнэ бүлэг бүридхэгдэжэ, хэшээлнүүд эхилэнхэй.

С. ДАМДИНОВ.

Түл абалга үргэлжэлһөөр

«Эрдэм» колхоздо хурьга абаха харюусалгатай хаһа түлэгтөө оронхой. Һүүлэй мэдээгээр тус колхоздо хоёр мянгаад шахуу хурьгад абтаад байна. Тус ажахын ахалагша хонишон Анатолий Цырендоржиевай даадаг бригадада түл абалга эмхитэй һайнаар ябуулагдана. КПСС-эй ЦК-гай январийн (1987 он) Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдтэй тэдэнэр танилсаад байхадаа, бүри, үндэр, дээшэлүүлэгдэһэн социалис үялгануудые абаа. Иигэжэ энэ бригадын гэшүүд байгша ондо хониН бүриһөө хурьга абаха хүсэлэнтэй, эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байна. Мүнөө тус бригадынхид бүхыдөө хоёр зуу гаран хурьгадые абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлнэ.

Ажахын дүршэлтэй хонишод Григорий Цыренов, Валерий Дашиев гэгшэдэй отарануудта 1200 эхэ хонид тоологдоно. Һүүлэй дүнгөөр эдэ отарануудта дүн хамта 328 хурьган абтанхай. Эдэ отарануудта байра байдалынь эмхи гуримтай, зохидоор түхеэрэгдэһэн байна.

«Эрдэм» колхозой хонишодой бригаданууд ажахын тоосооной гуримда оронхой. Эхэ хонидой отарануудта забһартай шаланууд түхеэрэгдээ, абтаһан хурьгад түрүү технологиин ёһоор түлжүүлэгдэнэ.

Нэмэлтэ түлбэри

1986 оной эхээр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Булагай һу һаалиин фермын коллектив правленитэй хэлсээ баталһан юм. Тэндэ хэһы ажалайнь түлбэри түхай, шангууд, һара ба кварталнуудай эсэстэ социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолхо тухай тодоор бэшэгдэнэн байна. Тиихэдэ социалис мүрысөөндэ илагшадые материальна ба моральна талаар урмашуулгын гурим хараалагдаһан байгаа. Правленитэй баталһан хэлсээнэй үндэһөөр 1986 оной дүнгүүдые гаргахада, Булагай фермын малшан бүхэн 800 — 1000 түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаһан байна.

Мүнөө Булагай фермын коллектив хамтын подрядай гуримаар худэлнэ. Табан хүнһөө буридэнэн фермын совет һара бүри малшадай ажаллажа олоһон мүнгые тааралдуулжа, зүбшэн хубаажа, баллнуудыень тооложо гаргахадаа, малшан бүхэнэй худэлмэриин коэффициент хараада абана. Тэрэшэлэн һаалишадай, мал адуулагшадай, тугалшадай болон бусадшье худэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлэй хэмжээе хараадаа абадаг юм. Мүн үдэр бүри ажалдаа хэн ямараар хандаһаб гэжэ хинагдадаг. Иимэ гуримаар ажалаа эмхидхэхэдэ

ХҮҮДАЊАНДАМНАЙ:

- Совет ороной туйлла үүсхэл
- СССР-тэхи шэнхэн хубилгалгын тулд нүлөөн
- Хүн зоной хамгийн энхэрэл
- Хуралдаанда хабаадагшын Ѣанамжа

СССР-эй ШЭНЭ ШУХАЛА ҮҮСХЭЛ

ЯДЕРНА ЗЭБСЭГГҮЙ ЕВРОПЫН ТҮЛӨӨ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой 1987 оной февралийн 28-да Мэдүүлгэ хэлэнтэй танилцарамдуулан, сэрагэй-политическэ асуудалнуудаар АПН-эй шэнжэлэгшэ полковник Василий МОРОЗОВ ядерна зэбсэг хуряалгын зарим асуудалнуудые иигэжэ тайлбарилба.

Рейкьявигтахи хэлсээнүүдэй «бүлэг дурадхалнууд» гэжэ нэрлэгдэхэ ракетэнүүд тэнэн асуудалые гаргажа, ном туушаа хэлсэх амжарайнь баталха тухай Советскэ Союзай Дээдэ Зөвлөлэй Президиумай дурадхал М. С. Горбачевой февралийн 28-да хэлэн Мэдүүлгэ соо соносхогдоо нэн. Ядерна зэбсэг хуряаха замда СССР-эй хэлэн энэ шэнэ шухала алхамые дэлхэйн олонкитэ Дурадхалай хэлсээнүүдэй гол зорилго юм. Ядерна зэбсэг хуряаха замда Европын болон дэлхэйн олонкитэ сэгнэбэ гээшэб!

Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүд тушаа СССР-эй ба США-гай хоорондо хэлсэх дары баталха тухай СССР-эй Дурадхал хадаа эб найрамдалта гадаадын политикада Европын сахэ хараа шэглэлээ Советскэ Союзай бэелүүлжэ ба Европын толгойгоо гэршэ жэшээ болоно. Али алинда таарамдалтай хэлсэнүүдые баталха, адли тэгшэ аюулгүй байдалай ба Европын харгы замуудые тэрэ эсэшэ сусэшагүйгоор мэдэрдэг.

Энэ түрүүн Европын арадуудай, американ «Першинг-2» ба крылатэй ракетэнүүдэй газар дайда дээрэнь тараан тодорхойлогдоно. Европын ороныгуудай арадуудай аша туѣада Европын баруун Европын ороныгуудай арадуудай ашаа туѣада ба Европын зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдые усадхаха талаар ба Европын дурадхал шэглүүлэгдэнхэй юм.

Ѣанамжа оруулагдаѣан бүлэг дурадхалнуудые Советскэ Союзай Ѣайдалтай ба Европын ороныгуудай ашаа туѣада ба Европын ороныгуудай арадуудай ашаа туѣада ба Европын ороныгуудай ашаа туѣада ба Европын ороныгуудай ашаа туѣада ба Европын ороныг

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

«АИДА»

Буряадай гүрэнэй Ленинэй орденто оперо, баледэй академическэ театрай сценэ дээрэ Джузеппе Вердиин «Аида» гэжэ оперо хорёод-гушаад жэлэй саана табигдаад, яһала амжалтатайгаар харуулагдаһан байна. Тэрэ үеын элдэб шалтагаанһаа дулдыдан, тус оперо репертуарһаа гаргагдаа һэн.

Харин мүнөө жэлдэ «Аида» шэнээр найруулагдан табигдажаар бэлдэгдэжэ байна гэжэ дуулахадаа, хүгжэмдэ дуратайшуул үнинэй хүлеэжэ захалаа һэн. Уржын саадэр театр соо зон ехэ олон байгаа. Нэгэшье сүлөө һуури байбагүй. Юуб гэхэдэ, үнинэй хүлеэгдэһэн оперно зүжэгэй премьерэ болобо ха юм.

Театрай ахамад дирижёр В. А. Рылов оркестрые өөрөө хүтэлбэрилжэ, итальян агууехэ композиторай шэдитэ хүгжэмые шагнагшадай зүрхэндэ хүргэжэ шадаа. Увертюрын аялгануудһаа эхилээд, түгэсхэл хүрэтэр оркестр жэгдэ һайнаар наадаа гэжэ мэргэжэлтэд, шагнагшад сэгнэһэн байна. Хэдэн дахин халуун альга ташалганууд болоходоо, олонхинь дирижёрто зорюулагдаа гэжэ онсолоё.

— Ехэл бэрхэ дирижёр манда ерээ. Ахамад иимэ дирижёртой болоһомнай гансата харагдаба бэшэ гү?—гэжэ театрай режиссёр Ж. Дандаров хэлээ һэн.

Үнэхөөрөөшье, дуушад, хоор, оркестр нэгэ бүхэли томо ансамбль боложо харагдаа.

— Минии консерватори дүүргээд ерэхэдэ, «Аида» табигдажа байгаа һэн. Баһал барагдаа дуушад байгаа даа. Мүнөө «Аида» театраймнай сценэдэ гурбадахяа «бусаба» гээшэ. Ехэл һайн! Бэрхэ дирижёрой, бэрхэ режиссёрой, дуушадай, оролдолгын ашаар һайн зүжэг мүндэлбэ гээшэ. Хараба гүт, хүн зон «Аидые» ямар халуунаар уггажа абаба гээшэб?—гэжэ театрай урдаа хараха дуушадай нэгэн байһан, РСФСР-эй габьяата артистка, доцент В. Д. Лыгденова бахархан хэлэбэ.

Галина Шойдагбаева Аидын партида һайханаар дуулахаһаа гадна актёрско бэлигээ ялас гэтэр харуулба гэжэ олон хүн тэмдэглэһэн байна. Нээрээшье, Галина Шойдагбаева уласхоорондын гурбан шангай лауреат, республикынгаа арадай артистка байһанаа үшөө дахин бодотоор гэршэлээ.

Тиихэдэ Радамесэй партиие үгүсэдхэһэн СССР-эй арадай артист, РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Дугаржап Дашиев геройнгоо сэдьхэлэй байдалые һайнаар дамжуулба.

РСФСР-эй арадай артист Саян Раднаев (эфиопуудай хаан Амонасро), Буряадай АССР-эй арадай артист Борис Петюк, Буряадай АССР-эй габьяата артистка, Чайковскиин нэрэмжэтэ уласхоорондын конкурсын дипломантка, Глинкын нэрэмжэтэ бүхэсоюзна конкурсын лауреат Ольга Аюрова (Амнерис), Буряадай АССР-эй габьяата артист Болот Бороев (аюул түхай дуулгагша), залуу дуушан Виктор Косенко (египет фараон) — шагнагшадта лаб лэ хадуугдаа...

Ахамад режиссер Л. Г. Куколев оперые найруулан табиба.

Ц. ЦЫРЕНОВА.

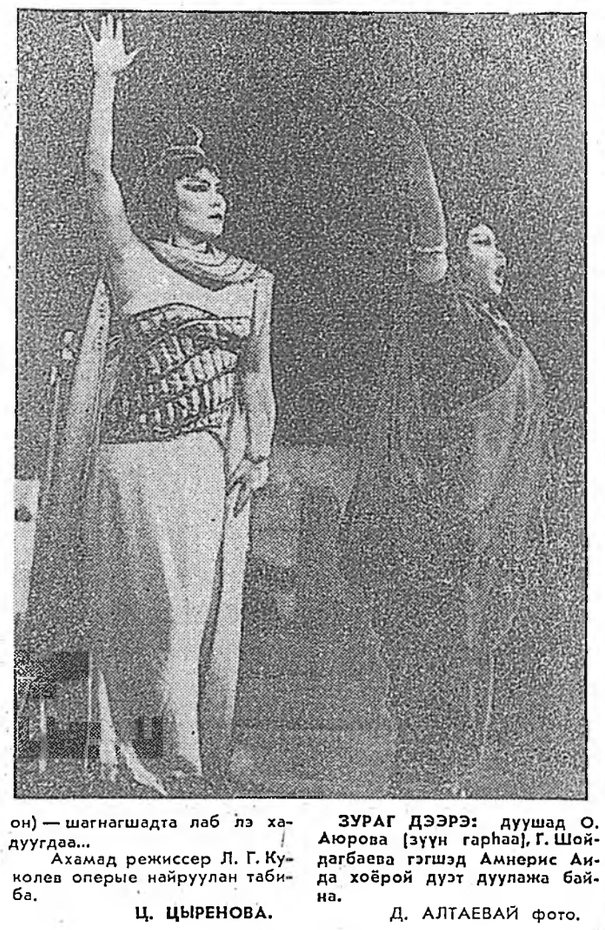

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дуушад О. Аюрова (зүүн гарһаа), Г. Шойдагбаева гэгшэд Амнерис Аида хоёрой дуэт дуулажа байна.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Мартын 22-һоо 29 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 — Манай ханинарай концерт. Болгариин дуу, хатар, 9.40 — Ритмическэ гимнастика. 10.25 — ««Спортлотогой» тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35 — Аяншалагшадай клуб». 13.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Худөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Поднятая целина» — уран һайханай фильм. 2-дохи, 3-дахи сери. 18.20 — «Элуур энхэ байлга». 18.50 — Багахан концерт. 19.05 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50 — Мультфильм. 20.10— Хүнүүдһээ холо 50 жэл соо ажаһууһан Лыковтэнэй гэр булэ тухай. 21.00—«Испан сценын бэлигтэн». Альфредо Краус. 22.00 — Время. 22.35 — Шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мурысэгшэдэй матч. 22.45 — «Танай гуйлтаар». «Семнадцать мгновений весны». 12 серитэй уран һайханай фильм. 1-дахи сери. 23.55 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — «Ород хэлэн». 9.50 — Дэлхэйн хүгжэмтэ соёлой жасаһаа. И. Стравинский. 10.30 — Украинын телевидо-

ПОНЕДЕЛЬНИК 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00—Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15. —Футболой шэнжэлэл. 10.00—«Семнадцать мгновений весны» — 12 серитэй уран һайханай фильм. 1-дахи, 2-дохи сери. 17.00—Шэнэ һонин. 17.10—«Дохёогоо үгыт, горнистнар». 17.40—ВЛКСМ-эй XX съездые угтуулан. 18.25— «Забавные приключения Элис» —10 серитэй уран һайханай фильм. 1-дахи, 2-дохи сери. (Англи). 18.55—Футболой шэнжэлэл. 19.40—«Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Удэ.** 19.55—Киноочерк. 20.15—«Байгал». **Москва.** 20.30—«Танай гуйлтаар уулзалга». СССР-эй арадай артист В. Атлантов, 22.00—Время. 22.35—«Семнадцать мгновений весны»—12 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 23.45—«Ленинград—музей под открытым небом»—баримтата фильм. 00.15 —«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35, 10.35— Түүхэ. 8-дахи класс. 10.05—Баримтата фильм. 11.05—Л. Н. Толстой, «Война и мир» романай бии болоһон түүхэ. 11.35 — Түүхэ. 5-дахи класс. **Улаан-Удэ.** 17.00—«Одохон» — киноальманах. 17.50—«Алтан булаг» — уран зохёолой альманах. 18.20 —«Эршэдхэлгэ-90», реп дотор хэлхеэ холбоосно сэлнүүдые хүгжөөлгын далнүүд, хараа замууд. Соносхолнууд. **Москва.** «Кубань» гэһэн агропр ленна комбинат тухай. **Удэ.** 20.30 — «Сэлэнгэ» журнал (буряадаар). 21.00—«Амгалан нойрсо гашуул!» 21.15—Пакистан хатарай национальна лиин концерт. 22.35—И. Гайднай симфонинуудһаа.

ВТОРНИК, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00—Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15—«Семнадцать мгновений весны»—уран һайханай фильм. 2-дохи, 3-дахи сери. 17.00—Шэнэ һонин. 17.15—Баримтата фильм. 17.45 —Ахалагша классайхидта уран зохёолой викторина. 19.00 — «Инаг дуратай Эхэ оромни» — фотоконкурс. 19.10—«Үхибүүдтэ—фильм». «Забавные приключения Элис». 3-дахи, 4-дэхи сери. 19.40—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Удэ.** 19.55 —«Я не умею равнодушно жить»—баримтата фильм. 20.25 —«Байгал». **Москва.** 20.40— «СССР-эй Госфильмофондын суглуулбариһаа». «Федор Никитин ба Фридрих Эрмлер». 22.00—Время. 22.35—«Семнадцать мгновений весны»— уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 23.45—Зэрлиг адуун тухай баримтата фильм. 24.00—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35 — «Будильник». 10.05 — Мультфильмнүүд. 10.35—«Ород хэлэн». 11.05—СПТУ-гай һурагшадта. Гоё һайхание ойлгожо һургаха. 11.35—«Үхибүүдтэ—фильм». «Золотые туфельки». 1-дэхи сери. 12.40—Французэй хэлэн. 13.10—«Добровольцы» — уран һайханай фильм. **Улаан-Удэ.** 16.30—А. Дударев. «Вечер». Гүрэнэй ород драмын театрай зүжэг. 19.10—«Буряадай багшанарай съездые.үгтуулан». Загорск тосхоной 46-дахи дунда һургуулиин эхин классуудай багша С. Б. Шигаевагай хүдэлмэриин дүй дүрүшэлһее. **Москва** 19.55—Худөө ажахын эрдэмэй университет, ажалда ашаг үрэтэй хэрэглэлгэ. **Улаан-Удэ.** Шэнэ һонин (буряадаар). **Москва.** 21.00—«Амгалан нойрсо багашуул!». 21.15—Бар фильм. 21.35—С. Рахм Хоёр фортепиано дээрэ хэгдэхэ сиютэ. 22.00— 22.35—И. Гайднай Лонд симфонинуудһаа. 23.05— лей. СССР-эй чемпионат —«Действующие лица фильм-концерт. Райкин хабаадаха, кетбол. СССР-эй чем Эрэшүүл. ЦСКА—«Жальг

СРЕДА, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00—Үглөөнэй зарядка.Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15—«Семнадцать мгновений весны»—12 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи, 4-дэхи сери. 17.00—Шэнэ һонин. 17.15—Үхибүүдтэ болон эдиршүүлдэ хүгжэмэй бүхэсоюзна долоон хоног. 18.20—Мультфильм. **Улаан-Удэ.** 18.30—Киножурнал. 18.40—Киноочерк. 19.00 —«Байгал». **Москва.** 19.15 — «Үхибүүдтэ—фильм». «Забавные приключения Элис». 5-дахи, 6-дахи сери. 19.50—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.05—Ленинскэ комсомолой шангай лауреат, РСФСР-эй арадай уран зурааша А. Шиловэй зохёохы ажал ябуулга тухай баримтата фильм. 21.00—Телеочерк. 21.45—Ород дуунай «Весняночка» ансамбль дуулаха. 22.00—Время. 22.35—Шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мурысэгшэдэй матч. 22.45—«Семнадцать мгновений весны»—12 серитэй уран һайханай фильм. 4-дэхи сери. 24.00—«Нукус» — баримтата фильм. 00.15—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35 — Хүүгэдэй уран һайханай коллективүүдэй фестиваль. Белградһаа дамжуулдаха. 10.50—«Үхибүүдтэ—фильм». «Золотые туфельки». 2-дохи сери. **Улаан-Удэ.** 17.00—Киноочерк. 17.10—«Знак вечности»— үхибүүдтэ уран һайханай фильм. 18.20 — Соносхолнуу сква. 18.30—«Эллады дээрэ». Кино-шэнжэлэл. **Удэ.** 19.15—Республикан дай ажахыда нөөсэнүүд маха тусхай программ —Киноочерк. 20.05— Удын телестудиин залуу зорюулһан шэнэ прог **Москва.** 21.00—«Амгалан согты, багашуул!» 21.15— жэмтэ киоск». 21.45— энхэ байха гээ һаа». 22.00 мя. 22.35—И. Гайднай дохи симфонинуудһаа.

ЧЕТВЕРГ, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00—Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 — Семнадцать мгновений весны»—12 серитэй уран һайханай фильм. 4-дэхи, 5-дахи сери. 17.00—Шэнэ һонин. 17.15—Спорт ба хүн. Шагин иимэ байгаа. 17.45 —«...16-тай ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 18.35 — «ВЛКСМ-эй XX съездые угтуулан». 19.05—«Үхибүүдтэ—фильм». Забавные приключения Элис». 7-дохи, 8-дахи сери. **Улаан-Удэ.** 19.35— «Совет России»—киножурнал. 19.45— «Байгал». **Москва.** 20.05—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.20—Гүрэнэй предприятиин (нэгдэл) тухай Хуулиин проектые зубшэн хэлсэлгэ. 20.50—«Дэлхэйн һониной дээжэнээ». 22.00 —Время. 22.35—«Семнадцать мгновений весны»—12 серитэй уран һайханай фильм. 5-дахи сери. 23.45—«Поэзи мүнөөдэр». В. Костров. 00.10— «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Чабанские перевалы» — баримтата фильм. 9.35 — Дуу, хатарай «Тверь» ансамблиин концерт. 10.05 — «Манай саад». 10.35 — Фильм-концерт. 11.20 — СПТУ-гай һурагшадта. Түүхэ. 11.50 — Мультфильм. **Улаан-Удэ.** 17.00 — «Габдулла Тукай» — киноочерк. 17.20 — «Горизонт» — киноальманах. 18.00 — Соносхолнууд. 18.10 — «Хазаар хара һахал». Гүрэнэй академическэ буряад драмын театрай зүжэг. 19.35—«Эрдэм ба ажабайдал». **Улаан-Удэ.** — «Барилга ба архитек киножурнал. 20.15—Кино 20.35 — Республиканска гэй үбэлэй спортинда шын мааданууд тухай Удын телестудиин филь сква. 21.00 — «Амгалан согты, багашуул!». 21.15 мическэ гимнастика. «Элуур энхэ байха гэ 22.00 — Время. 22.35— тата фильм.

ПЯТНИЦА, 27

ТЕАТРАЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 — «Семнадцать мгновений весны» — 12 серитэй уран һайханай фильм. 5-дахи, 6-дахи сери. 17.00 — Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** 17.15 —«Семнадцать мгновений весны» — 12 серитэй уран һайханай фильм. 5-дахи, 6-дахи сери. 17.00—Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** 17.15 — «Галын галнууд» — тележурнал (буряадаар). **Москва.** 18.00 — «Договор дороже денег» — баримтата фильм. 18.10 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Забавные приключения Элис». 9-дэхи, 10-дахи сери. 18.40 — Архидалгын хорон тухай эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 18.55 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Удэ.** 19.10 — «Байгал». **Москва.** 19.40—«Дэлхэй ба залуушуул». 20.40—«Театральна шэнжэлэл». 22.00 — Время. 22.35 — Шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мурысэгшэдэй матч. 22.45 — «Семнадцать мгновений весны» — 12 серитэй уран һайханай фильм. 6-дахи сери. 24.00 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35.— Эжын һургуули». 10.05—К. Гоцци. «Ворон». Москвагай сатирын театрай зүжэг. 12.05 — Англи хэлэн. 12.35 — «Үхибүүдтэ — фильм. «Остров сокровищ». 14.05 — «Худөөгэй ажал хэрэгүүд». Пермиин хореографическ лищиин һургуищадай к 16.15 — Шэнэ һонин. **Удэ.** 16.20—Мультфиль Москва. 17.15 — «Үхүүхэ нууд». **Улаан-Удэ.** Мультфильмнүүд. Москв — Баримтата фильм. **Удэ.** 19.40 — Шэнэ һонин (буряадаар). 19.55 — «Одохо киноальманах. Москва. «Амгалан нойрсогты, багаш 21.15 — Концерт. «Элуур энхэ байха гэ 22.00 — Время. 22.35— никовой үгэ».

СУББОТО, 28

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15 — «Семнадцать мгновений весны» — 12 серитэй уран һайханай фильм. 6-дахи сери. 10.30 — «АБВГДейка». 11.00 — Мультфильм. 11.20 — «Души моей царицы» — фильм-концерт. 12.10 — «Ан амитадай аймагта». 13.05 — «Бултанда ба хүн бүхэндэ». 13.35 — «Зунай сагта ороло туха». 13.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 14.00 — «Эдэбхи үүсхэл хэрэгтэй». 15.00 — Баримтата фильм. 16.00 — Телевизионно заводуудай хоорондын хоорэлдөөн. 17.30 — Концерт. 17.50 — «Хани харилсаан» — тележурнал. 18.20 — «Челюскинцы» — уран һайханай фильм. 1-дахи, 2-дохи сери. 20.45 — Мультфильм. 20.55 — «Хоёр ондоо харааа бодол». «Москва—Нью-Йорк» гэһэн теле-хүүргэ. 21.45 — «Арадай аялга дуунууд». 22.00 — Время. 22.35 — «Субботын үдэшэ». «Дуулаябди, ханинар!». 00.20— Шэнэ һонин. (00.30 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — А. Глазунов. Уянгата поэмэ. 9.30 — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — «Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 10.30 — Дэлхэйн уран һайханай соёл. И-С. Бах. 11.25 — «Соленый пес»—уран һайханай фильм. 12.35—Белоруссиин ССР-эй Гүрэнэй Горькиин нэрэмжэтэ ород драмын театрай «Возвращение в Хатынь» гэжэ фильм-зүжэг. 1-дэхи, 2-дохи хубинь. 14.10 — «Элуур энхэ байлга». 14.40 — Баримтата фильм. 15.10 — «Двенадцатая ночь» — уран һайханай фильм. 16.35 — «Харгын аюулгүй байдалые сахиха». 16.40— «Олег, Николай болон «дэбжэлтэ» — телеочерк. 17.00 — Москва. Консерваториин ехэ зал. 19.00 — Лионозовск тромеханическа заводой мэришэд Безверхних гүнэр баян булэ тухай. Ф. Лист. Венгерска 20.00 — «Им крылья Ро ла» — баримтата фильм — Арфын абяан эдэлэ — «Амгалан нойрсогты шуулі». 21.15 — Спортив настика. «Московские новости» газетын шанда хүртэхэ булэ уласхоорондын мүрысөөн 22.00 — Время. 22.35— дын фильмын экран сторона монеты». 23.45 — Футболоор чемпионат. «Зенит—

ВОСКРЕСЕНИ, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглоонэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — «Спортлотогой» тираж. 10.15 — «Будильник». 10.45 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 11.45 — «Үглөөнэй почто»— хүгжэмтэ дамжуулга. 12.15 — Тележурнал. 12.45 — Арадай уран бэлигэй II фестиваль. 13.15 — «Хүгжэмтэ киоск». 13.45 — «Худөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.45 — «Элуур энхэ байлга». 15.30 — «Нүхэр дуун» — бүхэсоюзна телеконкурс Душанбеһээ дамжуулгдаха. 16.20—«Таанад энээниие хэжэ шадахат». 17.05—«Энэ гайхалтай дэлхэй». 18.25—Мультфильм. 18.45 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.30 — «Таанадта, ветеранууд» — хүгжэмтэ дамжуулга. 20.15 — Кинопанорама. 21.45 — Время. 22.15—Шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мурысэгшэдэй матч. 22.25 — «Семнадцать мгновений весны» — 12 серитэй уран һайханай фильм. 7-дохи сери.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты! 9.20—«Третья сторона монеты» —уран һайханай фильм. 10.35 — Дэлхэйн хүгжэмтэ соёлой жасаһаа. И. Стравинский. 11.10—«Ород хэлэн». 11.40 — Латвиин телевидениин программа. 13.00 — «Дэлхэй ба залуушуул». 14.00—Эрэшүүл ба эхэнэрнүүд. 15.00—«Коапп» — 8 серитэй мультфильм. 1-дахи—3-дахи сери. 15.30—Анатолий Эфросэй зүжэгүүд. Э. Хемингуэйн адли нэрэтэй романаар. «Острова в океане» гэһэн зүжэг. 18.15 — Фронтовой корреспондентнүүд бо нооператорнууд. 19.15— энхэ байха гэ һаа». «Абрамцево» —бүсы 20.00 — Спортивна гим «Московские новости» шанда хүртэхын түлө хоорондын мүрысөөн. «Знамя мира Рериха» дэлгэрүүлгын фильм. Спортивна гимнастик ковские новости» газет да хүртэхын түлөө у рондын мүрысөөн. 21.0 мя. 22.15 — «Тео Адам 22,30—Баримтата фильм — Футболоор СССР-эй онат. «Спартак»—«Арс

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Ветеранууд тухай анхарал» — түрүү бэшэг, «Тарялаһ дээгүүр һолонго татаба»—А. Субботиной репортаж. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ.

Хоёрдохи хуудаһанда. Шэнэдхэн хубилгалга бэелүүлэгдэнэ. «Өөһэдынгөө эдирхэлгэдэ хододоо зүб гүбди»—Л. Левченкын статья. Уншагшадай дурадхаһан темэ. «Тоосооной һүүлдэ» — Г. Шелкуновагай статья. Республикын Арадай хиналтын комитедтэ. «Горнягай үгэ»—Л. Леонидовай статья. «Правда Бурятии» газетэдэ бэшэһэнэй һүүлээр».

Гурбадахи хуудаһанда. «Брянск һууринда яагаад туһалалтайб?»—Н. Алдонной статья. Роберт Рождественский: «Хэрүүсалгата хэрэгүүдэй үе» —АПН-эй материал. ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хилын саанаһаа эльгээһэн мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Амаралтын үдэрэй уулзалгануд. «2:2» — М. Медведевэй статья. Нютаг нютагай суглуулбари. «Правда газетэдэ хэрүүсалгалэ дүүрээ гэшэ гүрөй ройкын тэмдэглэл. нинин долоон хоногт ма. Газетын мэдэ

Редактор Р. Б. ГАР

ХУБИТАЯА ОРУУЛНА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой һаяхан хэһэн Мэдүүлгэ дотор найруулагдаһан Европодо дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ядерна ракетэнүүдые үгы хэхэ тухай дурадхалнуудта харюу болгон, Анаагай совхозой гурбадахи отделениин Булам һууринай соёлой байшан соо эндэхи «Хозяюшка» клубай гэшүүдэй үүсхэлээр һаналаа нэгэдэлгын яармаг үнгэргэгдэбэ.

Урид баяр ёнололой оршон байдалда митинг боложо, Буламай эхин һургуулиие даагша Ж. Б. Батуева мүнөө үедэ дэлхэй дээрэ тогтонижоһон шахардуу шанга байдалые һуларуулха хэрэгтэ совет гүрэнэй эрхэтэн бүхэн өөрынгөө хубита оруулхаар бэлэн байһан түхай хэлээ. Буламай отделениин партийна организацин секретарь Д. Е. Ринчиндоржиев М. С. Горбачевой Мэдүүлгые партиин, ажалай болон дайнай ветерануудай үнэн зүрхэнһоо дэмжэжэ байһан тухай мэдүүлээ.

Митингын һүүлээр нютагай сон, һурагшад оөһэдынгөө бүтээһэн эд бараа дэлгээжэ худалдаа. Совхозой худэлмэришэн Баяр Дамбаевай тоһон шэрээр зураһан «Хүгжэмшэ эдиршүүл» гэһэн зурагые үндэроор сэгнэбэ. Тиихэдэ энэл нютагта ажаһуугшад, ажаллагшад Хорло Жапова, Рита Тыгшеева, Балентина Цыбикова, Дугарма Цыгуева, Намжилма Дамбаева болон бусадай нэхэһэн, оёһон хубсаһа хунар яармагта хабаадагшад ехэ дуратайгаар худалдан абаа. Б. Дамбаевтанай, Ж. Батуевтанай гэр булэ илангаяа ехэ юумэ худалдаа. Буламайхид һаналаа нэгэдэлгын яармаг дээрэ оөһэдынгөө бүтээһэн эд бараа худалдажа, олоһон 465 түхэриг мүнгэ Эб найрамдалай совет жасада дамжуулба.

Э. БУДАЕВ.

Хориин район.

1986 оной туршада сэрэгэй уялгата албанда залуушуулые бэлдэхэ талаар республикын районуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн КПСС-эй обкомой бюро болон Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет гаргаба.

1969 ондо түрэһэн хүбүүдые сэрэгэй албанда бэлдэхэ худэлмэри Кабанскын райондо һайнаар ябуулагдаа гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Социалис мурысөөндэ илажа гараһан Кабанскын райондо (КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. И. Канибоготский, райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. А. Данько, районой сэрэгэй комиссар А. И. Семухин, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Г. И. Карпов) КПСС-эй обкомой болон Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй грамота болон 150 түхэриг мүнгэн шан олгогдобо.

ЭРХИМ БЭЛЭДХЭЛТЭЙ

Октябрьска район (КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь И. А. Антакшинова, райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. П. Быков, районой сэрэгэй комиссар М. Х. Изутдинов, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь М. В. Бугдаев) гурбадахи һуури эзэлжэ, КПСС-эй обкомой болон Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй грамота; 100 түхэриг мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ залуушуулые бэлдэхэ талаар дэлгэрһэн социалис мурысөөндэ Советскэ болон Прибайкалиин районууд һайн амжалтатай гээд тэмдэглэгдэбэ.

Энхэ тайбанай түлөө

Һаяхан Яруунын районой Нарһатын, Тулдуунай «Комсомольский» совхозуудай, «Коммунизм», «Победа» колхозуудай, мүн Ульдэргэ нютагта ажаһуудаг наһанайнгаа амаралтада гараһан Дамба Доржиевич Галсановай нэрэ дээрэ Эб найрамдалай совет комитедэй республиканска отделениһээ, Эб найрамдалай совет фондын республикын таһагһаа Хүндэлэлэй грамотануу ерэбэ. Тиихэдэ наһанайнгаа амаралтада гараһаншье һаа, «Дружба» колхоздо хонишоноор худэлжэ байһан Эхэ-герой Должима Намсараевна Будаевада Эб найрамдалай совет комитедэй Хүндэлэлэй грамота барюулагдаа.

Районой олон ажалша коллективүүд болон худэлмэришэд Эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй худэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнгаа түлөө элдэб шагналда хүртэһэн байна.

Яруунынхид арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ Эб найрамдалай совет жасада 20 мянга 227 түхэриг дамжуулһан юм. Харин байгша оной эхинһээ эндэхи ажалшадай үмэнэһөө 10 мянга 672 түхэриг энэ һайн һайхан хэрэгтэ зорюулагдаа.

Б. ЦЫБИКОВ.

Тохойнхидто айлшаар

Һаяхан Сэлэнгын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшадта айлшаар Буряадай АССР-эй Гүрэнэй телевидени болон радиогой комитедэй худэлмэрилэгшэдэй бүлэг ерэһэн байна. Радиокомитедэй хүгжэмэй редакцинй ахалагша редактор Д. С. Самбоцыренов түс һуурнай хүн зоной урда республикын радио болон телевиденниин коллективэй ажал худэлмэри, саашанхи зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр хоорэжэ үгөө. Удаань айлшад колхозингуудай олон тоото асуудалнуудта харюусаба. Буряадаймнай мэдээжэ дуушад Г. Эрдынеев, К. Миткинов, С. Данзанэ, Х. Аюржанаева гэгшэд республикын Гостелерадиогой дэргэдэхи арадай инструментнуудэй оркестртэй суг гоё һайхан дуунуудые гүйсэдхэжэ, энэ нютагайхидые баясуулаа.

С. АЮШЕЕВ.

1000-дахи БАХАНА

Николай Старковой бригадын коллектив БАМ-ай Буряадай участогай түмэр харгые электрижүүлхэ худэлмэридэ 3-дахи жэлээ хабаадалсажа, баян дүршэлтэй болоо. Энэ коллектив жэлэй эхинһээ электролини татаха 1000-дахи бахана тодоһоноо баяр ёнололой оршон байдалда тэмдэглэбэ.

Үндэр бүтээсэ туйлаһан худэлмэришэд мүнгэн шангаар урмашуулагдаба. Жэлэй дүүрэтэр үшөө эршэтэйгээр худэлжэ, Агуу Октябриин 70 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула Николай Старковой бригадын коллектив яһала оролдоно.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

* Улаан-Удэ хотын багшанарай, технологическа институдуудай, хэлхеэ холбооной электротехникумэй, 22-дохи һургуулиин спортын залнууд соо волейболоор республикын түрүү һуурие эзэлхын түлөө мурысөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Удэшын 6 часһаа эхилхэ нааданда эрэшүүл, эхэнэрнүүдэй командануудые хабаадана.

* «Забайкалец» гэжэ спортын клуб соо теннисээр заводэй түрүү һуурие эзэлхын түлөө мурысөөн цех, бригадануудай дунда үглөөнэй 10 часһаа болохо юм. Мүн заводой тамаралгын бассейн соо хүүгэдэй клубай гэшүүд болон хамтын байрада байгшадай дунда «Спортдо дуратайшуул» гэһэн үрэлдоро мурысөөн үнгэргэгдэхэ.

* «Труд» бүлгэмэй физкультурын коллективүүдэй дунда спортын олон тоото мурысөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Тэдэнэй дундаһаа хотын барилгашадай дунда эхилһэн спартакиадын мурысөөнүүд һонирхол татана. Эдэнэр Дээдэ-Онгостойдо санаар урилдаха, нарин сэмбын комбинадай Спортын зал соо теннисээр мурысэхэ, шэлэй заводой стадион дээрэ футболоор наадаха, прибор бүтээлгын үйлэдбэриин нэгэдэлэй спортын зал соо сагаалса мэргэлхэ болоно.

*Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Удын бюрогой худэлмэрилэгшэд хэдэ хэдэн һонирхолтой аяншалганууде эмхидхэнэ. 22-дохи, 49-дэхи һургуулинуудай, багшанарай институдай, 9-дэхи СПТУ-гай багшанар, һурагшад, студентнэр Бабушкин, Хяагта, Новоселенгинск аяншалхаар мордобо. Прибор бүтээлгын үйлэдбэриин нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэдэй үхибүүд, 6-дахи һургуулиин һурагшад город соогуур аяншалха болоно. Эдэнэрһээ гадна Петровск-Забайкальск, Гусиноозерск хотонуудһаа хэдэн бүлэг аяншалагшад Улаан-Удэ хототой танилсахаяа ерэнхэй.

Мартын 25-да Петровск-Забайкальск хүрэтэр түсхай электропоезд аян замда гараха юм. Һурагшадай хабарай амаралтын үедэ эмхидхэгдэһэн энэ аяншалгада хорин бүлэг һурагшад ябаха.

Хяагта хотодо кулинарна выставкэ эмхидхэгдэжэ, бэлдэһэн эдеэ хоолоо худалдалга һаяхан үнгэргэгдэбэ. Түрүүшынхиеэ эндэ үнгэргэгдэһэн энэ хэмжээ ябуулгада хотын нэгэдэхи столовын, нэхэлгэ-ээрэлгын фабрикын столовын, «Дружба» ресторанай коллективүүд эдэбхитэйгээр хабаадаа. Худалдан абагшадта мяханай, талханай элдэб зүйлэй эдеэн дурадхагдаһан байна. Илангаяа нэхэлгэ-ээрэлгын фабрикын столовынхидой бэлдэһэн 30 ондоо зүйлэй эдеэ хоол выставкэдэ хабаадагшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Хотын мянга гаран хүн выставкэдэ ерэжэ, бүхы эдеэ хоол бүхыдөө 4 часай туршада табигдаһан байба. Ресторанай официанткануу Светлана Чүлтумова, Лидия Середкина, нэгэдэхи столовын кассир-шалгагша Елена Шадрина гэгшэд хүн зоние эрхим һайнаар хангаба. Нийтын эдеэ хоолой выставкэдэ хабаадаһан ресторан, столовонууд хамта дээрээ 1300 түхэриг олзо оруулаа.

ЁҺОТОЙ ҺАЙНДЭР

— Эндэ табигдаһан бүхы эдеэ хоол бидэндэ һайшаагдаа. Илангаяа голубцы, чебуреки ехэ амтатай байба. Хотын ажалшад танай бэлдэһэн бүхы эдеэ түргэн саг соо ехэ дуратайгаар худалдажа абаа. Эдеэ хоолой иимэ «һайндэр» ходо үнгэргэжэ байгыт,— гэжэ ой модоной оньһожоруулагдамал ажахын худэлмэришэд һанамжа, дурадхалнуудай дэбтэр соо бэшээ.